

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Грінченко Р.В.

(підпис)
“ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

на тему: «Шляхи зростання прибутку підприємства
(на прикладі ТОВ «Аптека Гаєвського»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету ФЕУП
Сілецька Катерина Геннадіївна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Семенова Валентина Григорівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПРИБУТОК ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ	
1.1. Сутність прибутку підприємства.....	6
1.2. Фактори збільшення обсягів прибутку підприємства.....	12
РОЗДІЛ 2. ДИНАМІКАЗМІНИ РІВНЯ ПРИБУТКУ ТОВ «АПТЕКА ГАЄВСЬКОГО»	
2.1. Характеристика діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського».....	17
2.2. Аналіз динаміки прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського».....	39
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «АПТЕКА ГАЄВСЬКОГО».....	
51	
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61

ВСТУП

Актуальність теми дослідження.

Сьогодні діяльність вітчизняних підприємств відбувається на тлі постійних поглиблених кризових явищ, які зумовлені наслідками широкомасштабного вторгнення РФ на територію України, зруйнуванням підприємств, складів, логістичної інфраструктури тощо.

Для нормального функціонування підприємствам необхідно щоденно долати виклики та орієнтуватись відповідно до змін зовнішнього середовища. Система показників діяльності підприємства загалом базується на показниках результату (ефекту) та показниках результативності (ефективності).

Прибуток підприємства як абсолютний показник результату діяльності підприємства виступає, водночас, суб'єктивною метою діяльності підприємств. З метою збільшення прибутку, підприємства удосконалюють свої матеріально-технічні бази, впроваджують інноваційні проекти, здійснюють підвищення якості продукції тощо.

З іншої сторони, прибуток є джерелом подальшого розвитку та стабільності підприємства, а також є важливим показником платоспроможності та конкурентоспроможності на ринках збуту..

Актуальність теми кваліфікаційної роботи обумовлена значенням прибутку підприємства як мірилом результату його діяльності та важливим підґрунтям для перспективного розвитку усіх аспектів функціонування.

Метою роботи є на основі вивчення теоретичних положень та дослідження практичних аспектів сутності прибутку визначити основні шляхи зростання прибутку підприємства на прикладі ТОВ «Аптека Гаєвського».

Об'єктом дослідження є показники діяльності та прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського».

Предметом дослідження є процеси формування різних видів прибутків у ТОВ «Аптека Гаєвського», дослідження основних напрямів зростання прибутку на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- з'ясувати роль та значення прибутку підприємства для його діяльності та розвитку;
- навести визначення категорії «прибуток»;
- дослідити економічну природу прибутку;
- визначити класифікацію видів прибутку;
- дослідити класифікацію функцій прибутку та їх зміст;
- надати характеристику ТОВ «Аптека Гаєвського» та визначити основні напрями діяльності;
- провести аналіз основних показників діяльності підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» ;
- дослідити показники ліквідності та фінансової стійкості ТОВ «Аптека Гаєвського» ;
- за даними останніх років зробити аналіз прибутку підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» та визначити основні тенденції до змін показників прибутку;
- визначити основні шляхи збільшення обсягу прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського»;
- розробити та обґрунтувати заходи щодо збільшення обсягу прибутку підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського».

Методи дослідження. У роботі використовуються різні методи наукового пізнання

- загальнонаукові методи для аналізу основних показників діяльності;
- спеціальні методи дослідження (аналіз фінансових результатів, методи аналогій та порівняння, економіко- статистичні методи) для проведення аналізу основних показників діяльності підприємства та визначення тенденцій до їх зміни;
- графічний та табличний методи для відображення основних показників, результатів аналізування показників прибутку тощо.

Інформаційною базою дослідження є нормативні документи та

законодавчі акти України, Постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, Закони України, Постанови Верховної Ради, монографії, підручники та наукові публікації щодо сутності прибутку підприємства, статистична звітність та офіційний сайт підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського».

Обсяг та структура роботи: кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел 38 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 64 сторінки.

РОЗДІЛ І. ПРИБУТОК ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність прибутку підприємства

Діяльність підприємства характеризується низкою показників серед яких важливе місце належить прибутку підприємства. Прибуток є узагальненим показником, який відображає результати усіх напрямів та аспектів функціонування підприємства.

Загальні засади щодо сутності прибутку підприємства та порядку його формування наведені у законодавчих актах та загальних положеннях [1; 2].

В документі «Господарський Кодекс України» (ст. 142) відмічено, що: прибутком (доходом) суб'єкта господарювання є показник, який відображає фінансові результати господарської діяльності суб'єкта господарювання, та який визначається відніманням від суми валового доходу суб'єкта господарювання на сумм валових витрат і суми амортизаційних відрахувань (за певний період) [1].

У іншому нормативному документі «Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» показник прибутку розраховується відніманням від доходів пов'язаних з ними витрат [2].

Як економічна категорія «прибуток» є предметом дослідження багатьох науковців. Зокрема економічну природу категорії «прибуток», його роль та значення в діяльності підприємства, види прибутку, його функції та основні підходи в управлінні прибутком були предметом дослідження таких науковців як І.О. Бланк, І.І. Бершадська, С.О. Тульчинська, Н.М. Богацька, М.М. Кузьменко, О.А. Кричевська, І.М. Вахович, Ю.В. Волинчук, Л.С. Гаватюк, Н.В. Дармограй, Г.М. Хімійчук, Л.М. Духновська, В.С. Павлов, І.Ю. Єпіфанова, В.С. Гуменюк, П.Д. Каминський та інші [3-20].

Напрямок дослідження інших науковців були виділення факторів, що впливають на рівень прибутку підприємства та резерви і шляхи зростання

прибутку в сучасних умовах господарювання. До них відносяться Ю.А. Гайбура, Л.А. Загнітко, В.В. Джеджула, І.Ю. Єпіфінова, О.В. Добровольська, В.О. Терещенко, О.Р. Кривицька, Н.В. Кудренко, Д.І. Маслюченко, О.В. Мелень, Ю.Ю. Холондач, Т.В. Романова, Є.О. Даровський [21-27] та інші.

В економічній літературі на сьогодні не існує єдиного підходу щодо економічної сутності категорії «прибуток підприємства». На думку, І.О. Бланка, прибуток тотожний з чистим доходом підприємця, вираженим у грошовій формі від вкладеного капіталу, що по суті є його винагородою за ризики, що супутні з реалізацією підприємницької діяльності. Прибуток обчислюється як різниця між сукупним доходом та сукупними витратами, необхідними для реалізації процесу підприємницької діяльності [3].

Науковець В.П. Кодацкий підкреслює, що прибуток сьогодні є рушійною силою на ринку. Прибуток у цій якості визначає, яким чином можна вирішити три корінні взаємопов'язані проблеми підприємців: яку продукцію виробляти, якими способами виробляти та для якого споживача [7, с.78].

Дослідники зазначають, що основне значення прибутку полягає в наступному:

- в умовах функціонування підприємств в ринковій економіці прибуток є першою та основною метою здійснення підприємницької діяльності;
- є як базисом функціонування окремих підприємств, так і основою для економічного, соціального та політичного розвитку країни;
- виступає головним внутрішнім джерелом для формування інвестиційних та фінансових ресурсів підприємства, та за наявності достатнього рівня прибутку відпадає необхідність у залученні зовнішніх коштів;
- виступає важливішим критерієм ефективності здійснення підприємницької діяльності;
- є механізмом фінансового захисту підприємства від банкрутства та інших негативних факторів.

- прибуток є незначною частиною сукупного доходу від підприємницької діяльності, від суми усіх доходів від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності;

- прибуток є складовою майбутнього доходу підприємця, що інвестував вклав свій капітал в реалізацію діяльності певного напрямку для отримання комерційного успіху, проте прибуток є тільки можливим доходом підприємця;

- прибуток характеризує тільки ту частину доходу, що очищена від усіх відрахувань витрат, необхідних для реалізації усіх видів діяльності;

- прибуток відноситься до вартісних показників, які виражені в грошовій формі [5].

Ю.А. Гайбура та Л.А. Загнітко вважають, що роль прибутку підприємства полягає у тому, що він будучи найважливішою економічною категорією, основою можливості здійснення розширеного в робництва і подальшого функціонування підприємства, також є запорукою його конкурентоспроможності на ринках [21].

І.І. Бершадська та С.О. Тульчинська С. О. також підкреслюють значення прибутку як суттєвої впливової та рушійної сили для успішного функціонування ринкової економіки, прибуток також здійснює стимулюючий вплив на діяльність підприємців та на всіх працівників підприємства [4, с. 182].

Інші науковці вказують на зв'язок прибутку та капіталу та зазначають, що прибуток виступає певною формою доходу підприємця, який спрямував свій капітал з метою отримання комерційного доходу. Тому ці дві категорії: прибуток та капітал нерозривно пов'язані між собою і прибуток в опосередкованому вигляді є характеристикою ціни капіталу [20].

Важливо також розглянути роль прибутку на рівні економіки держави. Так, С.Є. Николишин підкреслюючи значення прибутку в загальному економічному, загальному державному значенні, вважає прибуток підприємства не тільки базисом для успішного функціонування окремих

підприємств, але і визначає прибуток як основу загальноекономічного розвитку економіки країни в цілому [16, с. 300].

Для подальшого розгляду економічної сутності категорії «прибуток» необхідно визначити його основні функції. Загальноприйнята класифікація функцій прибутку включає такі функції: оцінювання, розподілу, стимулювання (рис.1.1).

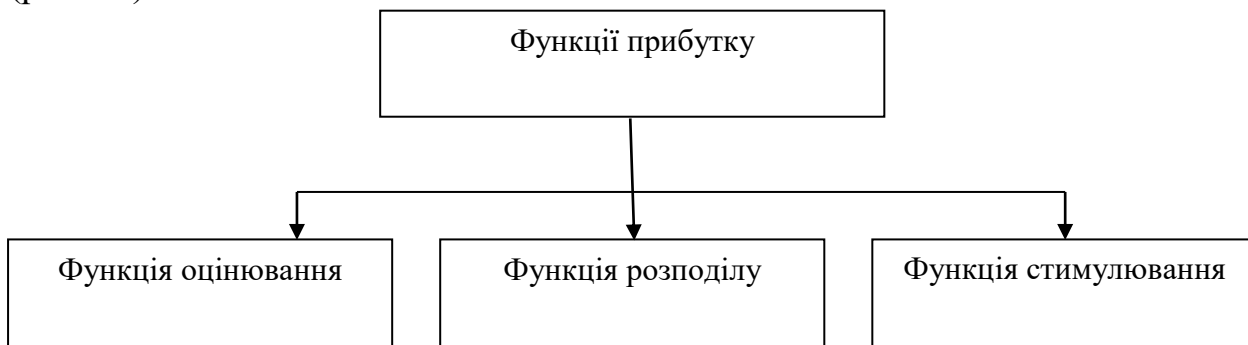

Рис. 1.1. Основні функції прибутку [13, с. 312].

- Функція оцінювання. Передбачає, що прибуток є мірою оцінювання результатів діяльності різних напрямів функціонування підприємства за ті чи інші відрізки часу.
- Функція розподілу. Передбачає, що у якості джерела подальшого розвитку, прибуток фінансує усі важливі стратегічні завдання та заходи підприємства, інноваційну діяльність та слугує також джерелом наповнення за рахунок податків бюджетів (місцевого, регіонального та державного рівнів).
- Функція стимулювання. Передбачає, що прибуток виступає стимулюючим чинником для підприємців та персоналу підприємства (дивіденди, бонуси тощо) для реалізації оптимальної та ефективної діяльності, для забезпечення індивідуальних потреб власників і працівників та потреб підприємства [13, с. 312].

Також важливим етапом дослідження категорії «прибуток» є розгляд підходів до класифікації видів прибутку підприємства. В науковій літературі також відсутній єдиний підхід до класифікації видів прибутку. Різні дослідники пропонують різні підходи до таких класифікацій, зважаючи на джерело

прибутку, порядок визначення прибутку тощо. Науковці виділяють цілу низку класифікаційних ознак для класифікації видів прибутку.

Класифікація видів прибутку в залежності від виду діяльності (рис. 1.2).

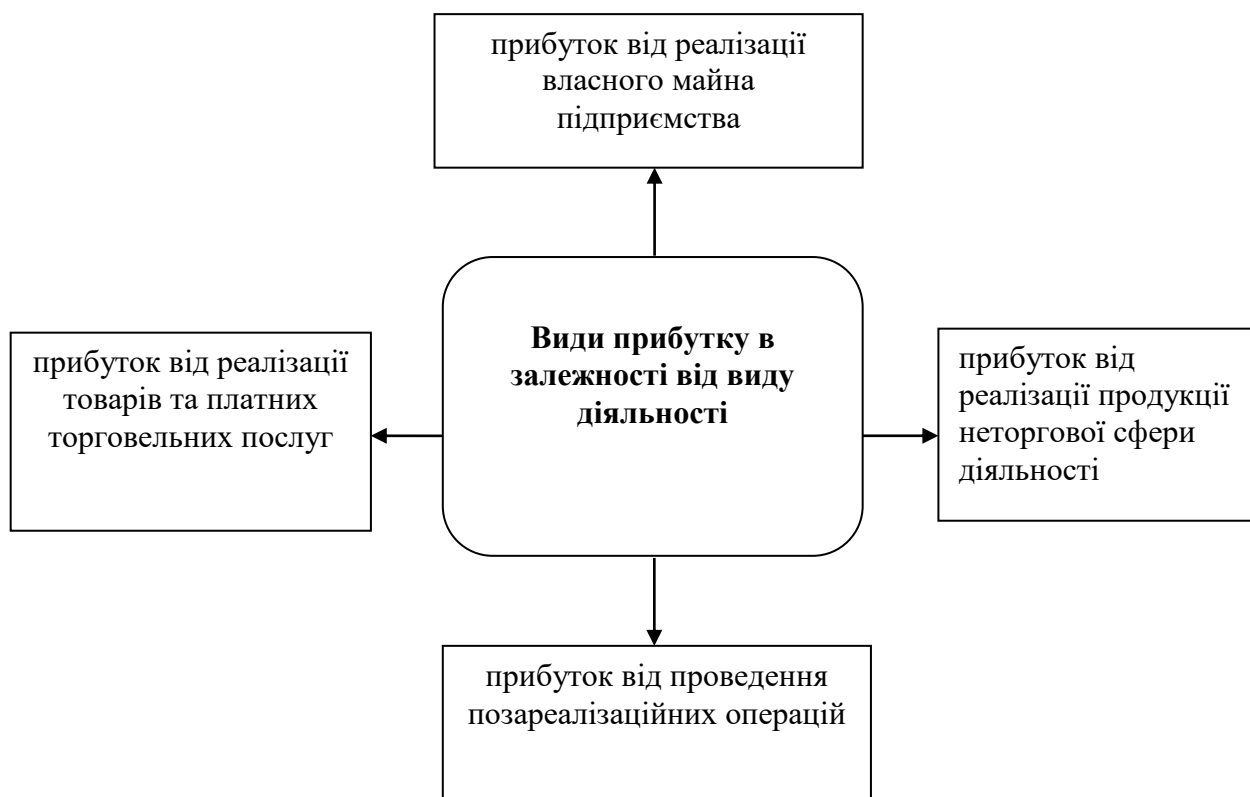

Рис.1.2. Види прибутку в залежності від виду діяльності підприємства [27, с. 373-374].

Класифікація видів прибутку в залежності від порядку визначення (1.3).

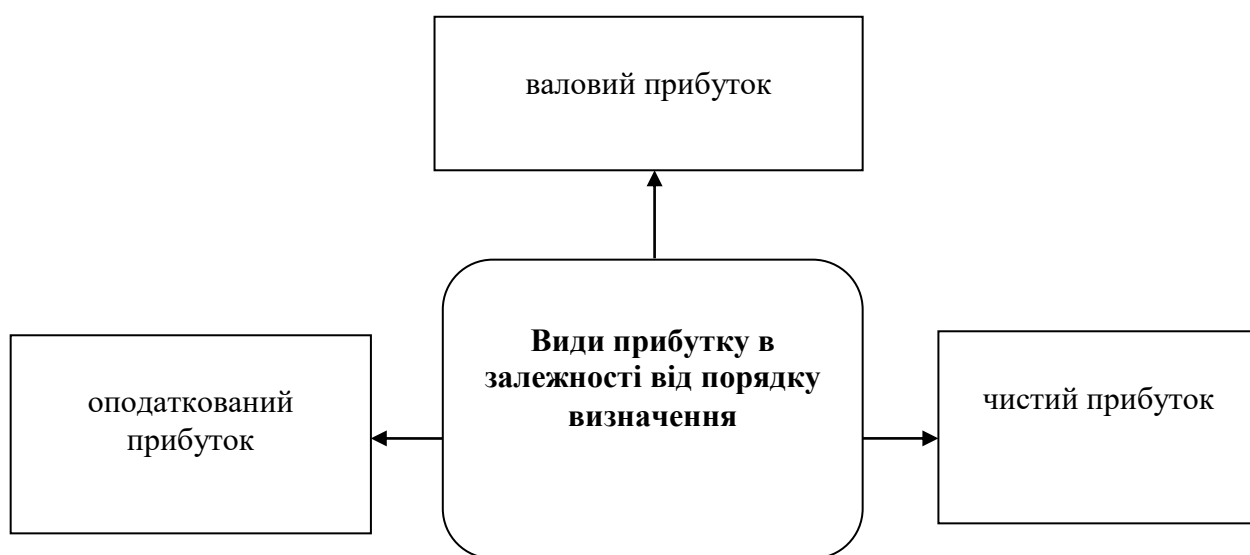

Рис.1.3. Види прибутку в залежності від порядку визначення [27, с. 373-374].

Класифікація видів прибутку в залежності від методики оцінки (1.4).

Рис. 1.4. Види прибутку в залежності від методики оцінки [27, с. 373-374].

Класифікація видів прибутку в залежності від методики оцінки (1.5).

Рис. 1.5. Види прибутку в залежності від мети визначення [27, с. 373-374].

Класифікація видів прибутку в залежності від розмірів (1.6).

Рис. 1.6. Види прибутку в залежності від розмірів [27, с. 373-374].

Науковці підкреслюють важливість формування ефективної системи управління прибутком підприємства на основі правового та нормативного державного регулювання формування та використання видів прибутку; формування економічного механізму регулювання процесами формування та розподілу прибутку на рівні підприємства [30, с. 58]. Дієва система управління

прибутком підприємства повинна, на думку дослідників, бути орієнтованою на виконання таких завдань (рис. 1.7).

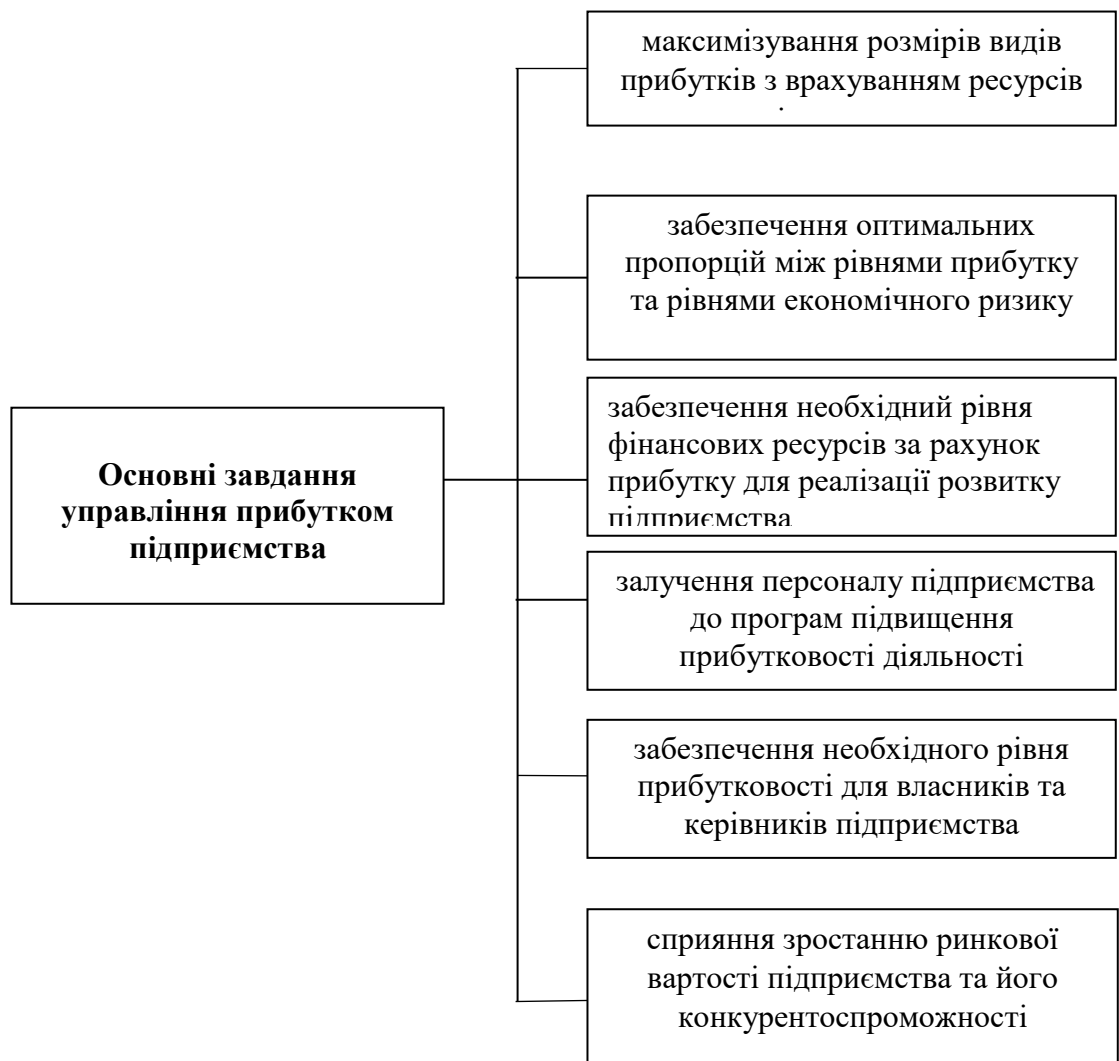

Рис. 1.7. Основні завдання управління прибутком підприємства [18, с.87].

1.2. Фактори збільшення обсягів прибутку підприємства

Всебічне вивчення категорії «прибуток» потребує дослідження різноманітних аспектів, пов'язаних з процесами формування прибутку на підприємстві, зміни тенденцій та рівня прибутку.

Не менш важливим етапом подальшого дослідження категорії «прибуток» є вивчення факторів, які впливають на зміну рівня прибутку на підприємстві. Виділяють внутрішні та зовнішні фактори впливу (рис. 1.8-1.9).

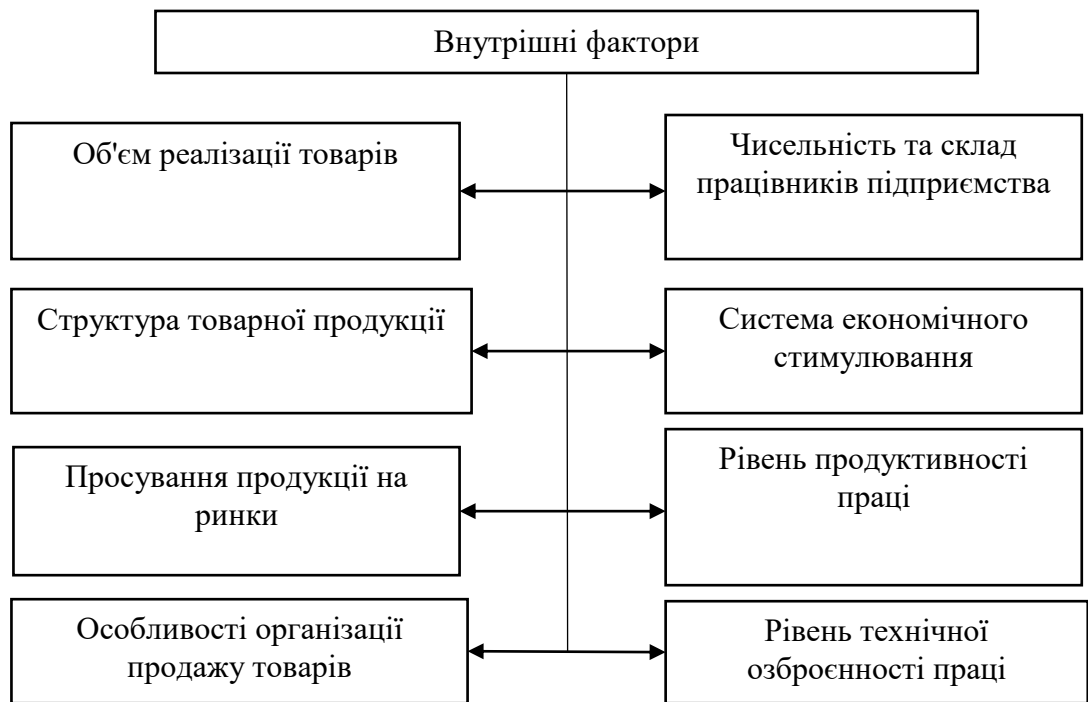

Рис. 1.8. Внутрішні фактори впливу на прибуток [31, с. 300].

Інші дослідники (В.С. Павлов та Л.М. Духновська) до внутрішніх факторів відносять:

- можливість досягнення ритмічності виробничих та інших дотичних процесів;
- високий рівень матеріально-технічного забезпечення виробничих процесів, що відповідає сучасним вимогам;
- орієнтація на різноманітність асортименту продукції підприємства та високий рівень якості продукції;
- оптимальність та раціональність структури виробництва;
- досягнення ефективності у використанні матеріального, фінансового і трудового забезпечення ресурсами;

- систематичні маркетингові дослідження та дослідження екологічних проблем в діяльності;
- забезпечення соціального захисту працівників і формування сприятливого психологічного клімату [10, с. 101].

На думку Д. Астринського до внутрішніх факторів необхідно віднести наступні:

- рівень та об'єми валового доходу підприємства;
- зміна рівня продуктивності праці;
- прискорення обігу товарів та продукції;
- рівень забезпеченості власними оборотними коштами;
- підвищення ефективності використання основних виробничих фондів підприємства;
- зміна обсягів роздрібного товарообігу;
- система ціноутворення на підприємстві;
- зміна обсягів та рівнів витрат обігу;
- зміна структури товарної продукції підприємства;
- забезпеченість сучасними засобами праці та технологіями виробництва продукції;
- використання сучасних предметів праці та комплектуючих виробів;
- рівень кваліфікації трудових ресурсів [32].

Як стосовно внутрішніх факторів впливу на рівень прибутку підприємства, так і стосовно зовнішніх факторів в науковій літературі існують різні підходи щодо класифікації зазначених факторів.

Ми узагальнили зовнішні фактори, які впливають на рівень прибутку підприємства (рис. 1.9).

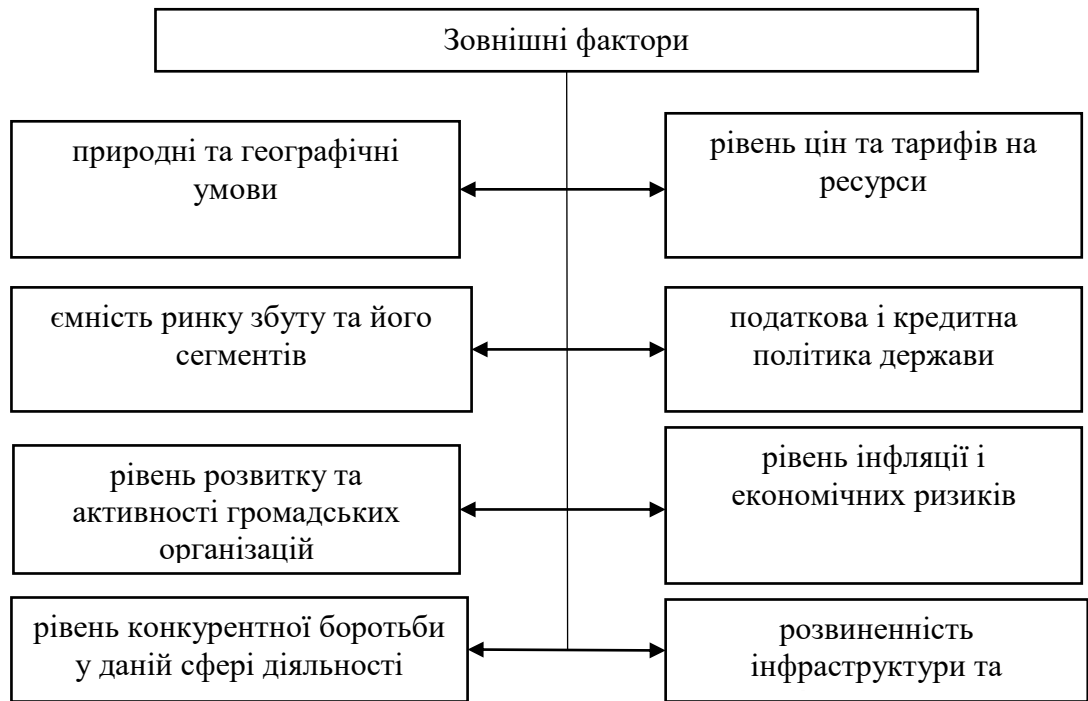

Рис. 1.9. Зовнішні фактори прибутку [22, с. 83; 11; 31; 33; 34; 35].

Дослідники вважають, що необхідно для ефективного управління прибутком підприємства враховувати вплив як внутрішніх так і зовнішніх факторів і на основі прогнозного моделювання будувати сценарії розвитку підприємства та отримання максимального прибутку від усіх видів діяльності. Для отримання високого рівня та обсягу прибутку необхідно, на думку, науковців реалізувати такі напрямки:

- 1.Забезпечення постійного збільшення обсягів виробництва і реалізації продукції.
- 2.Формування системи заходів, спрямованих на зростання продуктивності праці працівників підприємства
- 3.Скорочення собіварості продукції та супутніх витрат з використанням сучасних методів управління витратами (наприклад, використання управлінського обліку).
- 4.Формування гнучкої системи ціноутворення на підприємстві, формування систем лояльності, знижок тощо.

5.Формування тривалих договірних відносин з постачальниками, посередниками, клієнтами, торговими організаціями.

6.Системне проведення маркетингових досліджень, орієнтація на потреби доступних сегментів ринку

7.Структурні зміни в продукції підприємства: орієнтація на подальший випуск високорентабельних видів продукції та відмова від випуску низькорентабельної продукції.

8.Організація виробничих процесів з урахуванням можливості гнучкого переналагодження устаткування.

9.Постійний моніторинг ринку, інноваційних здобутків в дотичній сфері діяльності підприємства [27].

РОЗДІЛ II. ДИНАМІКА ЗМІНИ РІВНЯ ПРИБУТКУ ТОВ «АПТЕКА ГАЄВСЬКОГО»

2.1 Характеристика діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського»

ТОВ «Аптека Гаєвського» відома в м. Одеса мережа аптек, яка крім реалізації пігулок та інших лікарських засобів як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва також надає послуги стосовно виготовлення лікарських засобів за рецептами лікарів.

ТОВ «Аптека Гаєвського» відома на ринку України близько 150 років. Починалась історія цього закладу з першого аптекарського закладу, заснованого фармацевтом Антоном Гаєвським в м. Одеса у 1878 році. Наступним етапом розвитку послугувало започаткування у 1883 році разом із партнером засновника Олександром Поповським фармацевтичної фабрики за назвою «Аптека Гаєвського і Поповського» (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Розташування та реклама «Аптека Гаєвського і Поповського» в кінці 19 століття [36].

В наш час мережа «Аптека Гаєвського» входить до складу групи компаній «Сім'я аптек FARMACIA».

Рис. 2.2. Мережа «Аптека Гаєвського» [37].

Протягом останнього періоду діяльності колектив «Аптеки Гаєвського» неодноразово ставав переможцем всеукраїнських конкурсів серед інших мереж аптек, був відзначений багатьма престижними почесними нагородами та значною кількістю дипломів.

Так, Східно-Українська академія бізнесу відмітила діяльність цієї мережі аптек врученням почесної нагороди «Золотий Ягуар» та диплому «За бездоганну репутацію в бізнесі та високу якість послуг».

Також ТОВ «Аптека Гаєвського» в межах Всеукраїнського конкурсу «Панацея» отримала звання «Краща аптека України» і диплом «За збереження традицій».

До конкурентів на фармацевтичному ринку України відносяться такі компанії:

- 1)ТОВ «ХЕЛС ГРУПП»
- 2)ПП «СОЛОМІЯ-СЕРВІС»
- 3)ТОВ «ФАРМАСТОР»
- 4)ТЗОВ ФІРМА «ВОЛИНЬФАРМ»
- 5)ПП «КОНЕКС»
- 6)ТЗОВ «ПОДОРОЖНИК КИЇВ»
- 7)ТОВ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН КРЕМІНЬ»
- 8)ТЗОВ «ПОДОРОЖНИК СТАНІСЛАВ»
- 9)ТОВ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ЛЬВІВ»
- 10) ТОВ «ЛІДЕР-ЗАХІД»
- 11)ТОВ «АПТЕКА НИЗЬКИХ ЦІН ДНІПРО»
- 12) ПрАТ «АПТЕКИ ЗАПОРІЖЖЯ»

До основних замовників продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2023 році відносяться:

- Вигодянська сільська рада, с. Вигода Одеська обл.
- Комунальне підприємство електричних мереж «Одесміськ світло», м.Одеса.
- Комунальне підприємство «Сервісний центр», м.Одеса.
- ДП «Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення».
- КУ «Одеський академічний український музично-драматичний театр ім. В.С. Василька».
- Комунальне підприємство «Одеський обласний академічний драматичний театр».
- Комунальне підприємство «Чорноморськводоканал», м.Чорноморск, Одеська обл.
- Комунальне підприємство «Громада» Боярської міської ради.
- Одеський національний академічний театр опери і балету.

Структура реалізації препаратів ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2022 рік наведена в таблиці 2.1 .

Таблиця 2.1

Структура реалізації препаратів
в ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2021-2022 рр.

Препарати	2021	2022	Зміни за рік (+; -)
1) Протипухлинні засоби	3,3	5,4	2,1
2)Протизапальні та протиревматичні засоби	5,0	5,1	0,1
3)Системні антибактеріальні засоби	8,6	5,1	-3,5
4)Препарати, що застосовуються при цукровому діабеті	4,3	4,4	0,1
5)Препарати від кашлю та застуди	4,3	3,8	-0,5
6)Засоби, що діють на реніангіотезинову систему	3,0	3,6	0,6
7)Антиромботичні засоби	4,8	3,5	-1,3
8)Вакцини	1,1	3,3	2,2
9)Анальгетики	2,7	3,1	0,4
10)Розчини для внутрішньовенного введення	2,6	2,9	0,3
11)Психоаналептики за винятком препаратів для ожиріння	2,3	2,6	0,3
12)Психолептики	2,2	2,5	0,3
13)Препарати для серцевої терапії	2,3	2,4	0,1
14)Системи для згортання крові та ін.	2,1	2,4	0,3
15)Антациди, засоби проти метеоризму, проти виразки	2,2	2,2	-

Аналіз таблиці 2.1 показує, що в асортименті обсягу продаж препаратів, які мали значний попит під час пандемії COVID-19, а саме ін'єкційних антибіотиків, антитромботиків та інших дотичних засобів. Натомість

збільшилось протягом досліджуваного періоду споживання інфузійних розчинів, гемостатиків, анальгетиків тощо.

У таблиці 2.2 наведені показники руху основних виробничих засобів ТОВ «Аптека Гаєвського».

Таблиця 2.2

Показники руху основних виробничих засобів
в ТОВ «Аптека Гаєвського»

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1	2	3	4	5
1)Первісна вартість основних засобів, млн. грн.	17,77	22,61	25,29	42,34
2)Залишкова вартість основних засобів, млн. грн.	3,99	2,68	2,04	-48,81
3)Знос основних засобів, млн.грн.	13,78	19,93	23,25	68,76
4)Надійшло основних засобів, млн. грн.	8,32	5,81	3,99	-51,99
5)Вибуло основних засобів, млн.грн.	2,81	0,98	1,31	-53,50
6)Коефіцієнт зносу основних засобів, %.	77,5	88,1	91,9	18,69
7)Коефіцієнт оновлення основних засобів, %.	46,8	25,7	15,8	-66,24
8)Коефіцієнт вибуття основних засобів, %.	22,9	5,5	5,8	-74,67

Аналіз таблиці 2.2 показує, що у 2022 році зросла первісна вартість основних засобів на 42,34 %, однак залишкова вартість основних засобів скоротилась за цей же час на 48,81%.

На рис. 2.3 наочно показані тенденції до зміни вартості основних засобів на підприємстві.

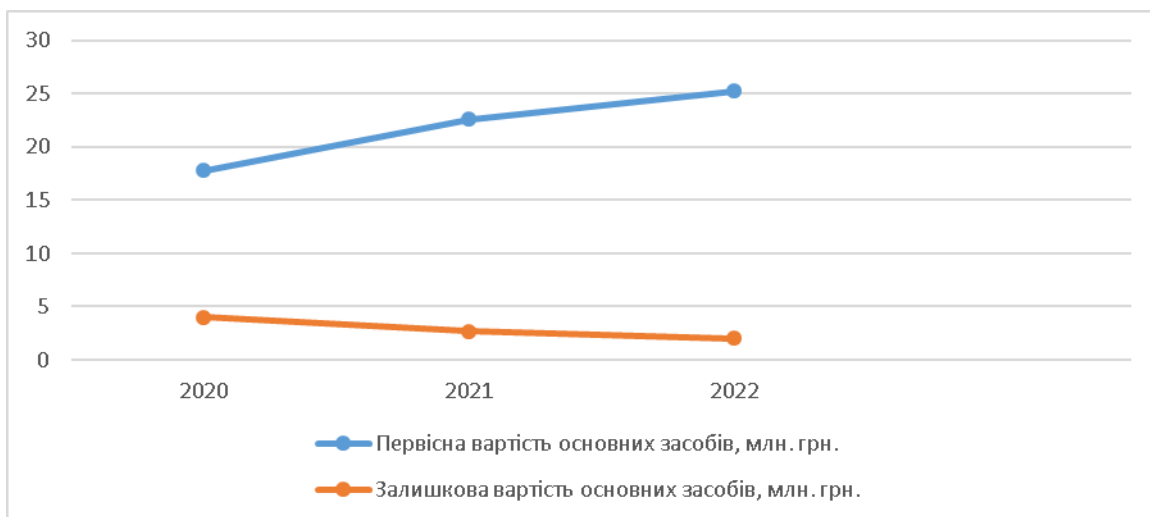

Рис. 2.3. Тенденції до зміни вартості основних засобів у ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр.

Це відбулось внаслідок значного зростання суми зносу основних засобів на 68,76% в 2022 році до рівня аналогічного показника 2020 року (рис. 2.4).

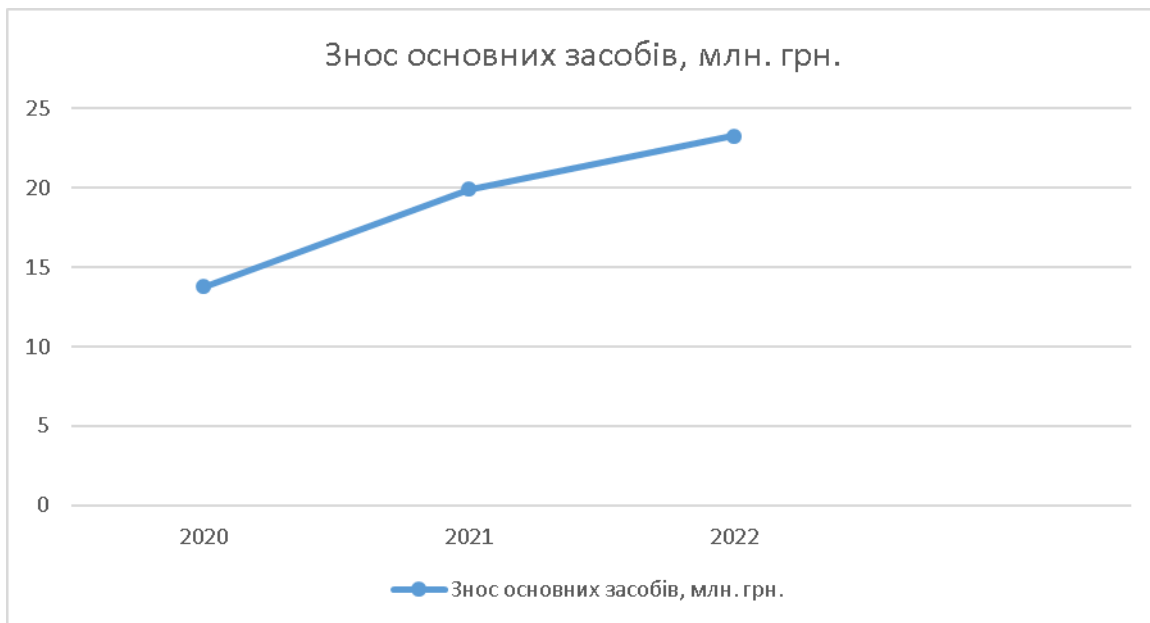

Рис. 2.4. Динаміка зміни показника зносу основних засобів у ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

За розглянутий період відбувається скорочення введених основних засобів – на 51,99 % та скорочення виведення основних засобів – на 53,50 % (рис. 2.5).

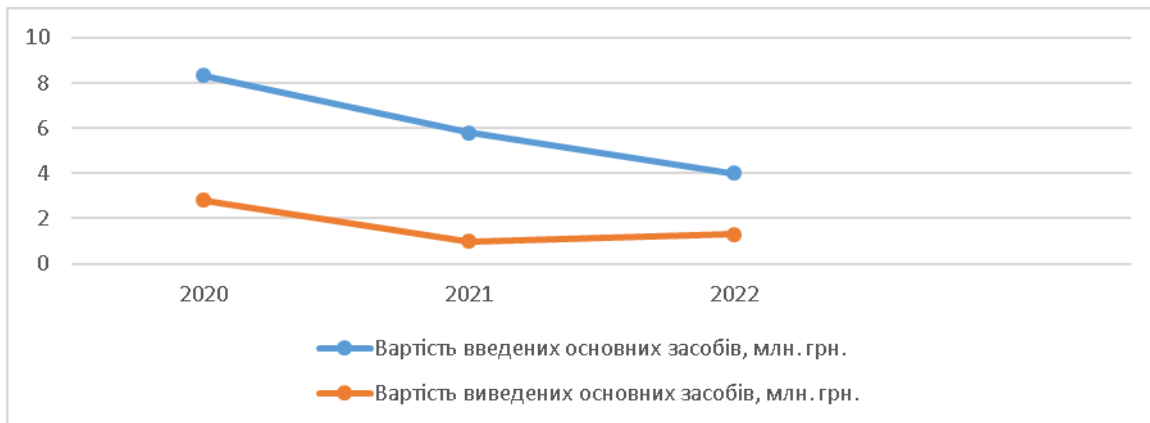

Рис. 2.5. Тенденції до зміни введених та виведених основних засобів у ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр.

Відповідно до зазначених змін відбувається зростання коефіцієнту зносу основних засобів на 18,69 % та зниження коефіцієнтів оновлення основних засобів на 66,24 % і коефіцієнту вибуття основних засобів на 74,67 %.

На рис. 2.6 наочно показані тенденції до змін коефіцієнтів, які характеризують рух основних засобів на підприємстві.

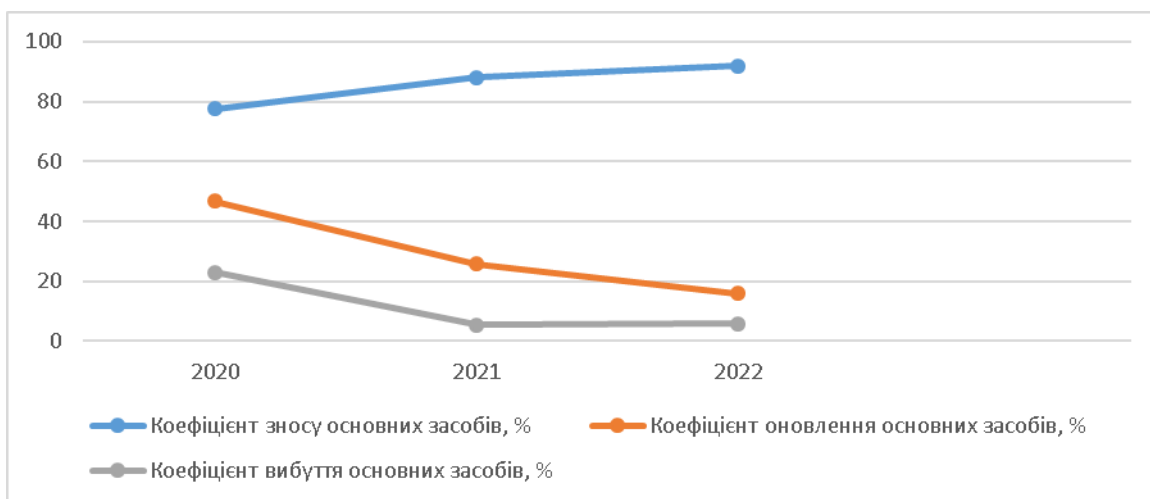

Рис. 2.6. Тенденції до зміни коефіцієнтів, які характеризують рух основних засобів у ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр.

У таблиці 2.3 наведені показники використання основних виробничих фондів ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр.

Таблиця 2.3

Ефективність використання основних виробничих фондів
в ТОВ «Аптека Гаєвського»

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1	2	3	4	5
1)Обсяг реалізованої продукції, млн. грн.	1 029,89	1 307,59	1 094,06	6,23
2)Середньорічна вартість основних засобів, млн. грн.	11,12	16,85	12,62	13,49
3)Чисельність персоналу підприємства, чол.	460	526	534	16,09
4)Прибуток від реалізації продукції, млн. грн.	6,41	17,00	13,15	105,15
5)Фондовіддача, грн.	92,62	77,60	86,69	-6,40
6)Фондоємність, грн.	0,011	0,013	0,012	9,09
7)Фондоозброєність, тис.грн.	24,17	32,03	23,63	-2,23
8)Фондорентабельність, %	57,64	100,89	104,20	80,78

Аналіз показників з табл. 2.3 показує, що протягом 2020-2022 років спостерігається зменшення показника фондовіддачі на 6,4 % та показника фондоозброєності на 2,23 %, що є наслідком збільшенням за досліджуваний період середньорічної вартості основних виробничих фондів підприємства на 13,49 % та чисельності персоналу на 16,09 у ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Позитивною тенденцією є зростання протягом досліджуваного періоду (2020-2021 рр.) показника фондорентабельності на 80,78 %, що свідчить про значний вплив основних засобів на процеси функціонування досліджуваного підприємства.

На рис. 2.7 відображені ці тенденції щодо зміни показників ефективності використання основних засобів досліджуваного підприємства.

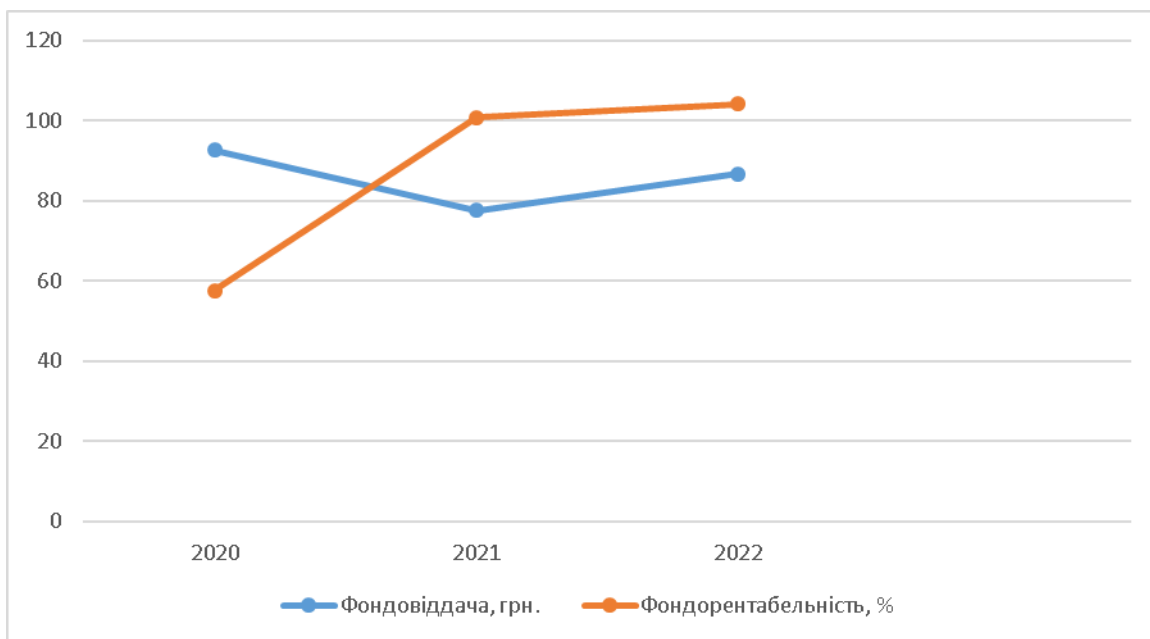

Рис. 2.7. Зміна фондівіддачі та фондорентабельності в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Тенденцію до зміни показника фондоозброєності в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна побачити на рис. 2.8.

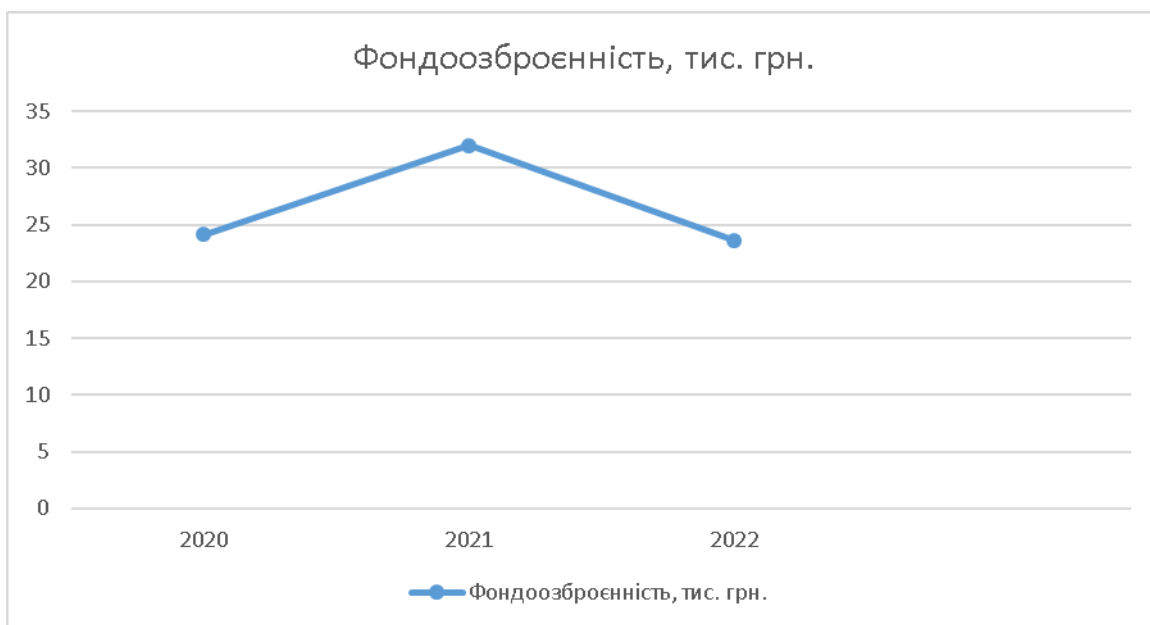

Рис. 2.8. Динаміка зміни показника фондоозброєності в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

У таблиці 2.4 наведені показники по оплаті праці працівників ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр.

Таблиця 2.4

Середньомісячна заробітна плата працівників

ТОВ «Аптека Гаєвського»

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1	2	3	4	5
1)Чисельність ПВП, чол.	460	526	534	16,09
2)Фонд оплати праці, млн. грн.	65,40	81,58	90,44	38,29
3)Середньомісячна ЗП одного працівника, грн.	11848	12925	14113	19,12
4)Виробіток на 1 працівника, млн.грн./чол.	2,24	2,49	2,05	-8,48

Аналіз таблиці 2.4 показує, що протягом періоду дослідження у 2020-2022 рр. спостерігається зростання як фонду оплати праці промислово-виробничого персоналу на 38,29 %, так і чисельності промислово виробничого персоналу підприємства на 16,09 %. Також і обсяги середньомісячної заробітної плати за цей період (2020-2022 рр.) зросла на 19,12 %. Виробіток на 1 працівника натомість має тенденцію до зниження на 8,48 %. Наочно ці тенденції можна спостерігати на рис. 2.9-2.10.

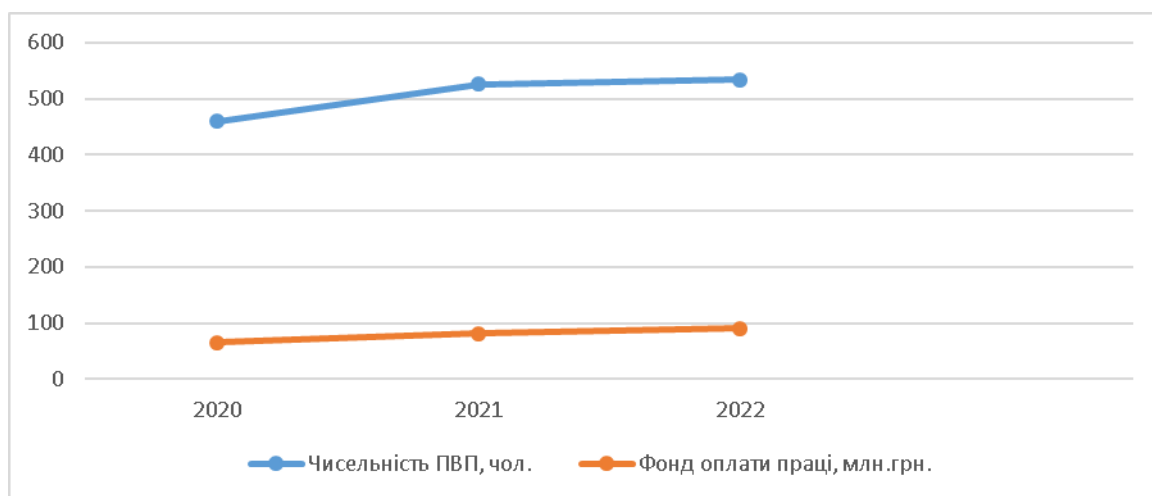

Рис. 2.9. Зміна чисельності ПВП та фонду оплати праці в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

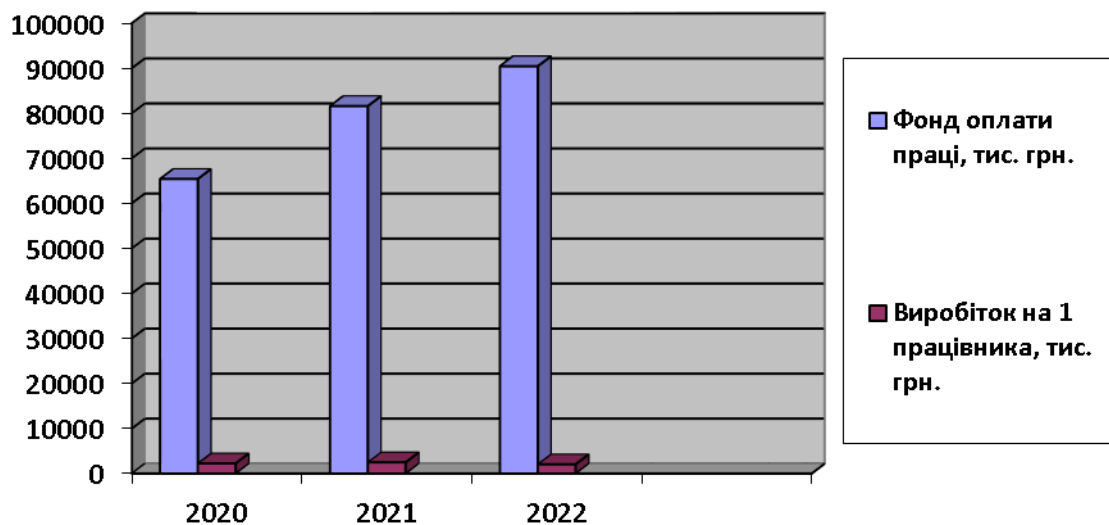

Рис. 2.10. Динаміка фонду заробітної плати працівників ТОВ «Аптека Гаєвського» та продуктивності праці за 2020-2022 рр.

Вітчизняні підприємства знаходяться сьогодні в переважно кризових умовах, пов'язаних із руйнуванням економіки України внаслідок повномасштабного вторгнення РФ. Це обумовлює постійне зростання витрат на паливні, енергетичні, матеріальні ресурси.

Для подальшого аналізу діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» необхідно розглянути витрати на виробництво продукції на досліджуваному підприємстві. Такий аналіз витрат на виробництво продукції (надання послуг) за економічними елементами в динаміці років дозволить виділити найбільш суттєві статті витрат, з'ясувати причини перевищення тих чи інших видів витрат та розробити систему заходів, спрямованих на зниження загальних витрат підприємства, на економію енергоресурсів, трудових витрат тощо.

В таблиці 2.5 наведені обсяги витрат на виробництво продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років.

Таблиця 2.5

Витрати на виробництво в ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020–2022 рр за економічними елементами, тис. грн.

Елементи витрат	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1)Матеріальні витрати	4 203	5 709	6 219	47,97
2)Витрати на оплату праці	65 403	81 582	90 436	38,28
3)Відрахування на соціальні заходи	13 272	16 546	17 938	35,16
4)Амортизація	5 690	6 150	3 323	-41,60
5)Інші операційні витрати	102 764	132 303	102 909	0,14
6)Разом	191 332	242 290	220 825	15,41

Аналіз показників, що наведені в табл. 2.5 свідчить про зростання за досліджуваний період практично усіх видів витрат в абсолютному виразі. Протягом 2020-2022 рр. спостерігається зростання таких видів витрат: матеріальні витрати на 47,97 %, витрати на оплату праці на 38,28 %, відрахування на соціальні заходи на 35,16 %, інші операційні витрати на 0,14 %.

Таке збільшення напряду пов'язано із зростання витрат на придбання лікарських засобів, фармацевтичної продукції; зростанням рівня оплати праці на підприємстві, зростанням витрат на опалювання та електроенергію, на перевезення продукції від постачальників тощо.

Тенденцію до зниження в групі елементів операційних витрат спостерігаємо тільки за амортизацією – на 41,6 %, що може бути пов'язаним із зменшенням залишкової вартості основних виробничих засобів за досліджуваний період (таблиця 2.2).

В таблиці 2.6 наведена структура витрат на виробництво продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років. Аналіз таблиці 2.6 показує, що у структурі економічних витрат найбільшу питому вагу у ТОВ «Аптека Гаєвського» в 2020-2022 рр займають інші операційні витрати, питома вага

яких зростає протягом досліджуваного періоду: з 53,71 % в 2020 році до 46,61 % у 2022 році. Відхилення у 2022 році склало 7,10 п.п.

Таблиця 2.6

Структура витрат на виробництво в ТОВ «Аптека Гаєвського»
у 2020–2022 рр за економічними елементами, %

Елементи витрат	2020	2021	2022	Відхилення 2022-2020 (+;-)
1)Матеріальні витрати	2,20	2,35	2,82	+0,62
2)Витрати на оплату праці	34,18	33,67	40,95	+6,77
3)Відрахування на соціальні заходи	6,94	6,83	8,12	+1,18
4)Амортизація	2,97	2,54	1,50	-1,47
5)Інші операційні витрати	53,71	54,61	46,61	-7,10
6)Разом	100,0	100,0	100,0	-

Значними на даному підприємстві є також і витрати на оплату праці, які збільшуються протягом усього періоду спостереження: з 34,18 % в 2020 році до 40,95 % у 2022 році, відхилення склало 6,77 п.п. Питома вага відрахувань на соціальні заходи в 2022 році в порівнянні з 2020 роком збільшилась на 1,18 п.п.

Амортизаційні відрахування та матеріальні витрати мають незначну частку в структурі витрат. Питома вага амортизаційних витрат зменшується: з 2,97 % у 2020 році до 1,5 % у 2022 році. Матеріальні виплати мають тенденцію до збільшення за розглянутий період: з 2,2 % в 2020 до 2,82 % у 2022 році.

Структура витрат підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» є характерною для підприємств досліджуваної галузі. Оптимізація витрат в мережі сприятиме підвищенню ефективності діяльності та скороченню рівня витрат на 1 грн. реалізованої продукції.

Зроблений аналіз таблиці 2.6 дозволяє зробити загальний висновок, що діяльність підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020–2022 рр є трудомістким, тому в даному напрямку менеджерам підприємства необхідно

знаходити резерви для зниження витрат на діяльність. Оптимізація діяльності персоналу сприятиме скороченню витрат на оплату праці, додаткових виплат по оплаті праці та відрахувань на соціальні заходи.

Також важливо звернути увагу на підприємстві на можливість скорочення різних інших витрат, оптимізувати витрати мережі аптек в сучасних умовах.

Для наочного відображення структури витрат на виробництво продукції (надання послуг) підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» за економічними елементами у 2022 році побудовано рис. 2.11.

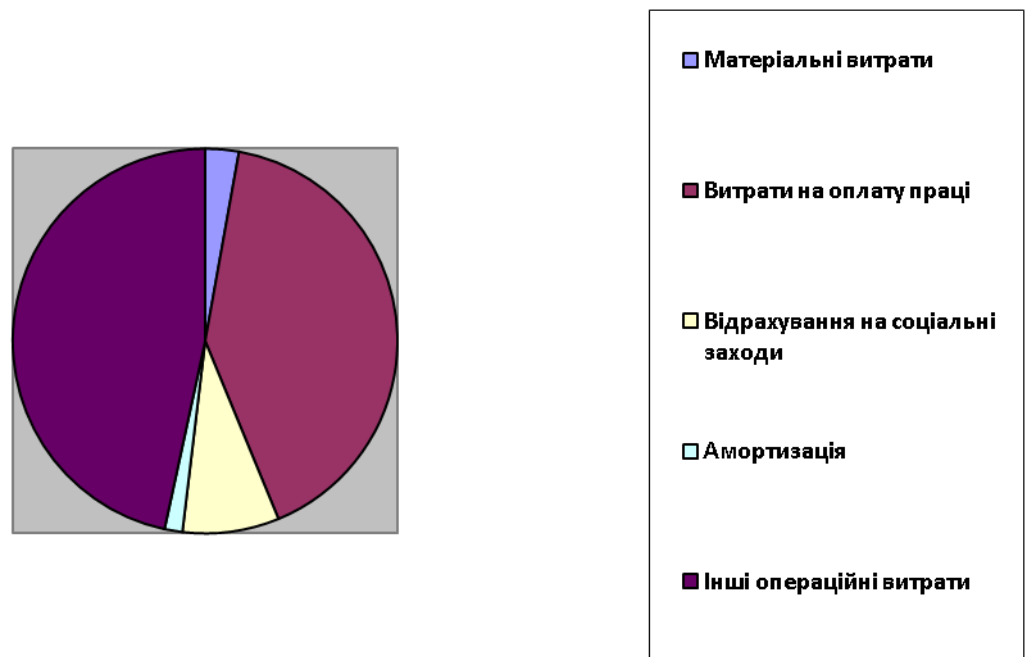

Рис. 2.11. Структура витрат за економічними елементами підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2022 р.

Функціонування підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» характеризується системою техніко-економічних показників. В таблиці 2.7 наведені основні показники діяльності підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років (2020-2022 рр.).

Таблиця 2.7

Основні техніко-економічні показники діяльності

ТОВ «Аптека Гаєвського»

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1	2	3	4	5
1)Обсяг реалізованої продукції, млн.грн.	1 029,89	1 307,59	1 094,06	6,23
2)Повна собівартість реалізованої продукції, млн.грн.	1 023,48	1 290,59	1 080,91	5,61
3)Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн.	0,994	0,987	0,988	-0,60
4)Чисельність ПВП, чол.	460	526	534	16,09
5)Продуктивність праці (виробіток), млн.грн./чол.	2,24	2,49	2,05	-8,48
6)Фонд оплати праці, млн. грн.	65,40	81,58	90,44	38,29
7)Середньомісячна ЗП одного працівника, грн.	11848	12925	14113	19,12
8)Середньорічна вартість основних засобів, млн.грн.	11,12	16,85	12,62	13,49
9)Фондовіддача, грн.	92,62	77,60	86,69	-6,40
10)Прибуток від реалізації продукції, млн. грн.	6,41	17,00	13,15	105,15

Аналіз даних таблиці 2.7 показує, що обсяги реалізованої продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» збільшились в 2022 році в порівнянні з 2022 роком на 6,23 %. Аналогічно збільшується повна собівартість реалізованої продукції на 5,61 %.

Внаслідок перевищення темпів зростання обсягів реалізованої продукції над темпами росту собівартості реалізованої продукції спостерігається зниження витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,6 %: з 0,994 грн. в 2020 році до 0,988 грн. в 2022 році. Разом з тим вартовідмітити, що рівень витрат

залишається дуже високим протягом усього періоду нашого дослідження і наближається фактично до критичного значення, що загрожує збитковістю діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» в найближчій перспективі.

Чисельність працівників досліджуваного підприємства збільшується на протязі усього періоду дослідження на 16,09 %: з 460 чол. у 2020 році до 534 чол. у 2022 році.

Аналізування даних з таблиці 2.7 також свідчить, що в ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2022 році продуктивність праці знижується на 8,48 % в порівнянні з показником 2020 року. Такі результати стосовно продуктивності праці є наслідком перевищення темпів росту чисельності персоналу підприємства у порівнянні із темпами збільшення обсягів реалізації продукції.

Середньорічна вартість основних засобів має тенденцію до зростання в 2022 році в порівнянні з показником 2022 року (збільшення становить 13,49 %). Показник фондівдачі має негативну тенденцію до зменшення і у 2022 році в порівнянні з показником 2022 року фондівдача зменшилась на 6,4 %.

Показник прибутку від реалізації продукції підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» протягом досліджуваного періоду суттєво збільшується і у 2022 році приріст прибутку від реалізації складає 105,15 % від аналогічного показника 2020 року.

Аналіз таблиці 2.7 дає можливість зробити висновки, що основні техніко-економічні показники ТОВ «Аптека Гаєвського» протягом досліджуваного періоду (2020-2022 рр.) мають в цілому позитивні тенденції до змін.

Разом з тим високий рівень витрат на підприємстві вимагає проведення деталізованого аналізу різних показників прибутку даного підприємства та усіх аспектів діяльності.

В таблиці 2.8 наведені показники ефективності використання оборотних коштів досліджуваного підприємства.

Таблиця 2.8

Показники ефективності використання оборотних коштів

ТОВ «Аптека Гаєвського»

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1.Коефіцієнт завантаження, грн.	0,29	0,26	0,31	6,89
2.Коефіцієнт оборотності коштів	3,412	3,825	3,204	-6,09
3.Тривалість одного обороту, дні	105	94	112	6,67
4.Рентабельність оборотних коштів, %	2,1	5,0	3,9	85,71

Аналіз таблиці 2.8 показує, що за досліджуваний період відбулось зростання коефіцієнту завантаження на 6,89 %, рентабельності оборотних коштів на 85,71 %. Проте відбувається зменшення коефіцієнту оборотності коштів за період дослідження на 6,09 %.

В цілому можна зазначити, що використання оборотних коштів у ТОВ «Аптека Гаєвського» протягом досліджуваного період відбувається нерівномірно, спостерігаються коливання. У 2021 році спостерігається підвищення показників ефективності оборотних коштів, а в 2022 році деяке зниження рівня показників ефективності.

Разом з тим в цілому за період дослідження спостерігаємо сповільнення оборотності оборотних коштів з 105 днів до 112 днів, що призвело до додаткового залучення оборотних коштів до господарського обігу в 2022 році.

Тенденції щодо зміни розглянутих коефіцієнтів завантаження та коефіцієнту оборотності коштів в ТОВ «Аптека Гаєвського» видно на рис. 2.12.

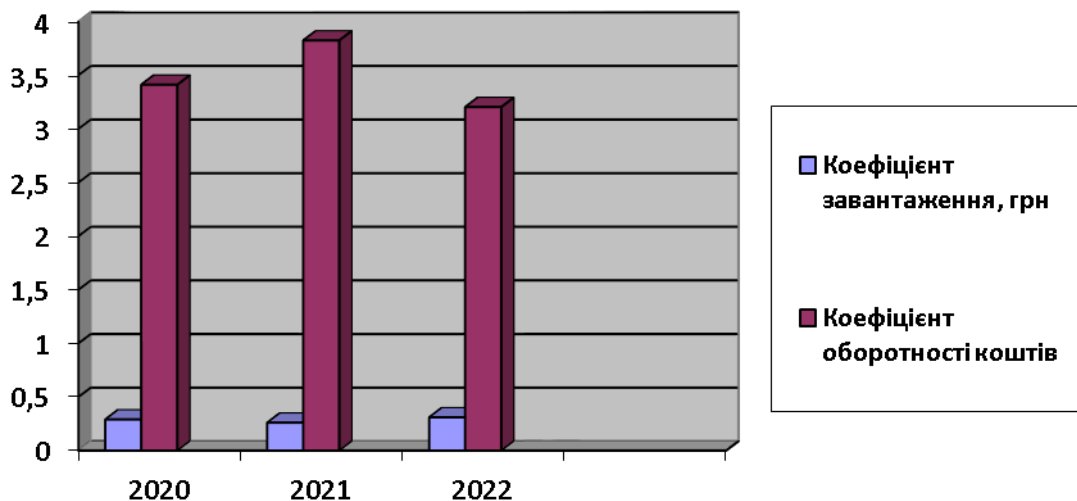

Рис. 2.12. Динаміка коефіцієнтів завантаження та оборотності оборотних коштів ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 рр.

Тенденцію до зміни рентабельності оборотних коштів в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна побачити на рис. 2.13.

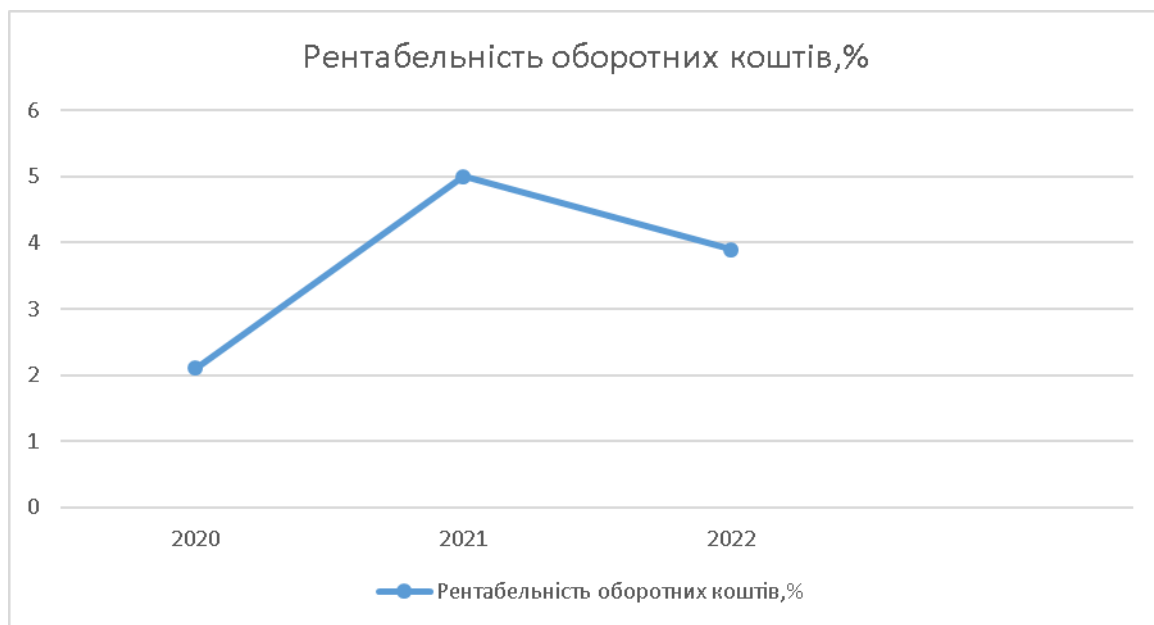

Рис. 2.13. Динаміка зміни рентабельності оборотних коштів в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

В таблиці 2.9 наведені показники ефективності використання матеріальних ресурсів у ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.9

Показники ефективності використання матеріальних ресурсів у ТОВ
«Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1)Матеріаловіддача, грн.	245,04	229,04	175,92	-28,19
2)Матеріаломісткість, грн.	0.004	0,004	0,006	50,00
3)Питома вага матеріальних витрат в операційних витратах, %	2,2	2,4	2,8	27,27
Прибуток від реалізації продукції на 1 грн. матеріальних витрат, грн.	1,53	2,98	2,11	37,91

Проаналізувавши показники ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Аптека Гаєвського» можна зазначити, що спостерігається зменшення показника матеріаловіддачі за період дослідження: з 245,04 грн. у 2020 році до 175,92 грн. у 2022 році. Матеріаломісткість навпаки має тенденцію до незначного зростання за розглянутий період (рис. 2.14).

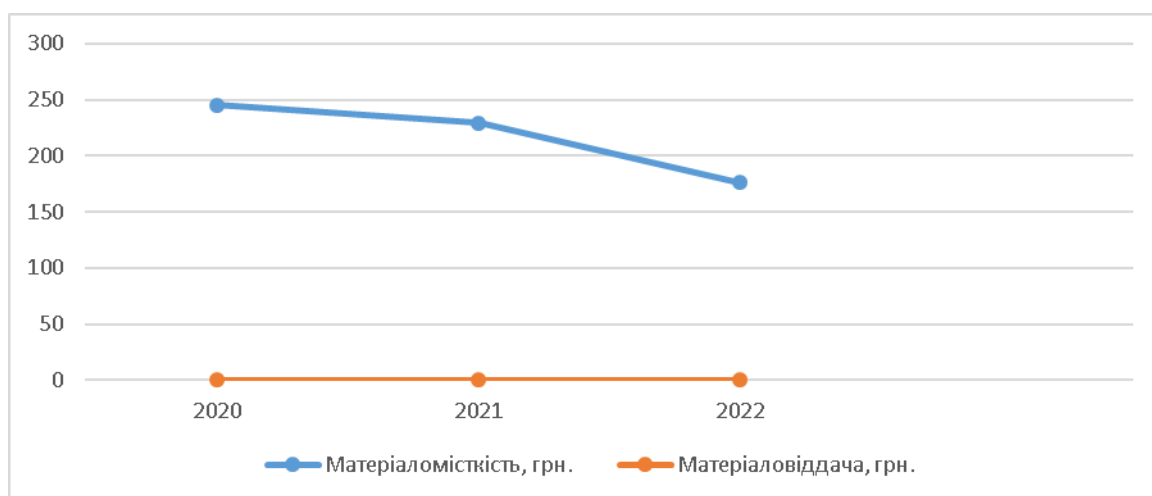

Рис. 2.14. Зміна показників матеріаловіддачі та матеріаломісткості в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Спостерігаються неоднозначні тенденції у зміні прибутку від реалізації у розрахунку на 1 грн. матеріальних витрат: у 2021 році відбувається зростання даного показника з 1,53 грн. у 2020 році до 2,98 грн., проте у 2022 році спостерігаємо зниження даного показника до 2,11 грн.

Тобто не спостерігається чітка тенденція до зростання, або зниження даного показника. Однак в цілому, протягом усього досліджуваного періоду прибуток від реалізації продукції на 1 грн. матеріальних витрат зростає майже на 38 %.

Тенденцію до зміни даного показника відображено на рис. 2.15.

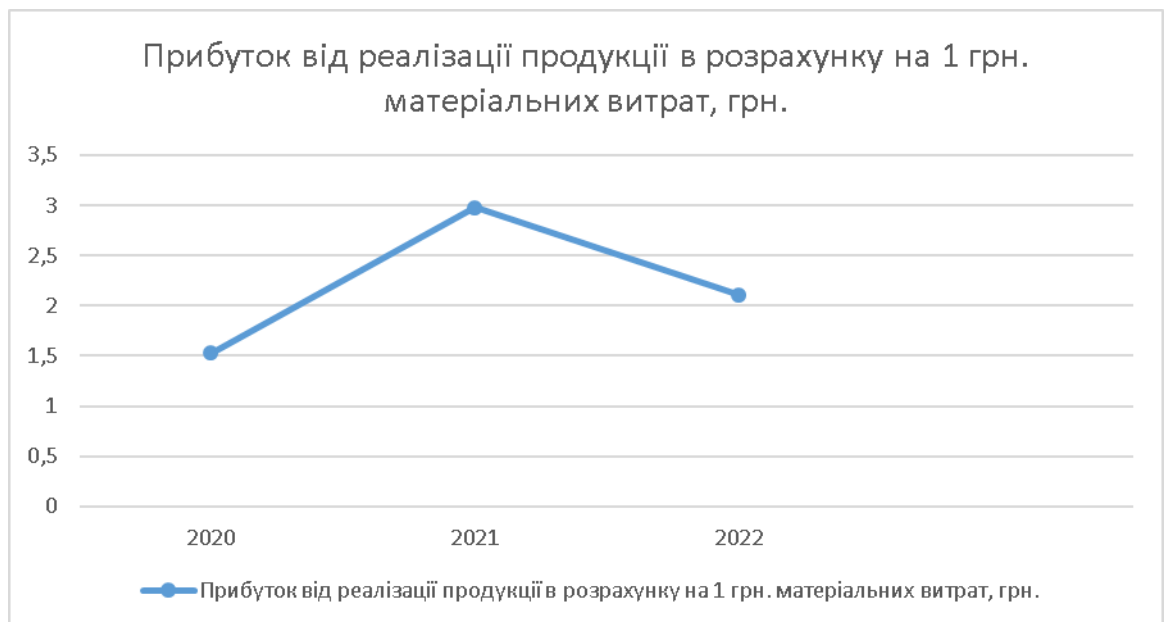

Рис. 2.15. Динаміка зміни прибутку від реалізації продукції на 1 грн. матеріальних витрат в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Наступним етапом аналізу діяльності досліджуваного підприємства є аналіз показників його ліквідності. Аналіз ліквідності показує стабільність фінансового становища підприємства, можливість покриття його фінансових ресурсів в перспективі.

В таблиці 2.10 наведені результати аналізу ліквідності ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.10

Показники ліквідності ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Показники	Рекомендоване значення	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1)Коефіцієнт поточної ліквідності	1-2	1,847	1,743	1,881	1,84
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,5-1	1,094	0,889	0,971	-11,24
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,25	0,144	0,046	0,115	-20,14

Розглянувши показники в таблиці 2.10 можна зробити висновки, що спостерігається зростання коефіцієнта поточної ліквідності з 1,847 у 2020 році до 1,881 у 2022 році. Зазначений коефіцієнт знаходиться в межах рекомендованого значення за період дослідження. Коефіцієнт швидкої ліквідності, навпаки, має тенденцію до зниження з 1,094 до 0,971, тобто спостерігається повернення даного показника в рекомендовані межі. Коефіцієнт абсолютної ліквідності також має тенденцію до зниження з 0,144 до 0,115. Причому протягом усього періоду спостереження даний показник знаходиться за межею свого критичного значення, що свідчить про імовірність втрати платоспроможності ТОВ «Аптека Гаєвського». Наочно тенденції зміни цих показників видно на рис. 2.16.

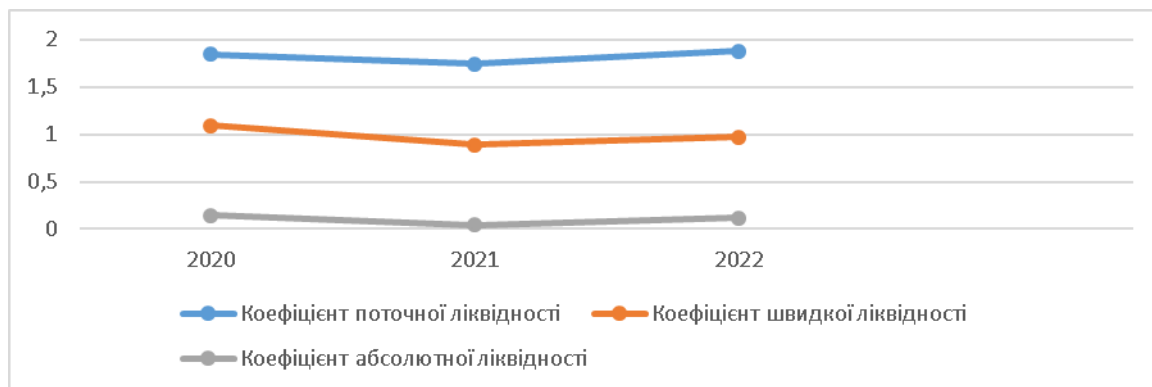

Рис. 2.16. Зміна коефіцієнтів ліквідності в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

В таблиці 2.11 наведені результати аналізу фінансової стійкості ТОВ «Аптека Гаєвського».

Таблиця 2.11

Показники фінансової стійкості ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Показники	Рекомендоване значення	2020р	2021р	2022р	Зміна 2022р до 2020р, (+; -)
1)Коефіцієнт автономії	>0,5	0,381	0,446	0,486	0,105
2)Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	<2,0	1,627	1,244	1,055	-0,572
3)Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,4	0,894	0,923	0,928	0,034
4)Коефіцієнт фінансової залежності	-	3,813	-	-	-3,813
5)Коефіцієнт фінансової стійкості	>1	0,733	0,804	0,948	0,215

Аналіз показників в таблиці 2.11 показує, що спостерігається зростання фінансової незалежності ТОВ «Аптека Гаєвського», однак коефіцієнт автономії протягом усього періоду дослідження знаходиться на рівні нижче рекомендованого значення.

Спостерігається також коефіцієнта маневреності власного капіталу, що свідчить про вкладання капіталу досліджуваним підприємством у нові напрямки діяльності та більш мобільні активи.

Коефіцієнти фінансової стійкості та залежності свідчать, що позикові кошти на підприємстві перевищують власний капітал, значення коефіцієнта значно нижче рекомендованого значення.

2.2. Аналіз динаміки прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського»

Для подальшого нашого аналізу діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» проведемо дослідження окремих видів прибутку підприємства. В таблиці 2.12 наведено показники для формування валового прибутку від реалізації продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років.

Таблиця 2.12

Формування валового прибутку від реалізації продукції
в ТОВ «Аптека Гаєвського», млн. грн.

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
Чистий дохід від реалізації продукції	1 029,89	1 307,59	1 094,06	6,23
Собівартість реалізованої продукції	835,03	1 051,23	864,19	3,50
Валовий прибуток від реалізації продукції	19,86	256,36	229,86	1 057,40

Аналіз таблиці 2.12 показує, що на протягзі усього досліджуваного періоду (2020-2022 рр) на підприємстві ТОВ «Аптека Гаєвського» спостерігається зростання об'ємів виробництва та реалізації продукції на 6,23 %. Аналогічно до цієї тенденції спостерігається зростання собівартості реалізованої продукції даного підприємства на 3,5 % у 2022 році до рівня показника 2020 року.

Темпи росту обсягів реалізованої продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2022 році перевищила темпи росту собівартості реалізованої продукції, що призвело до збільшення валового прибутку від реалізації продукції: у 2022 році збільшення склало 1057,4 % від рівня показника 2020 року.

Зазначені зміни показників підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 рр. можна спостерігати на рис. 2.17.

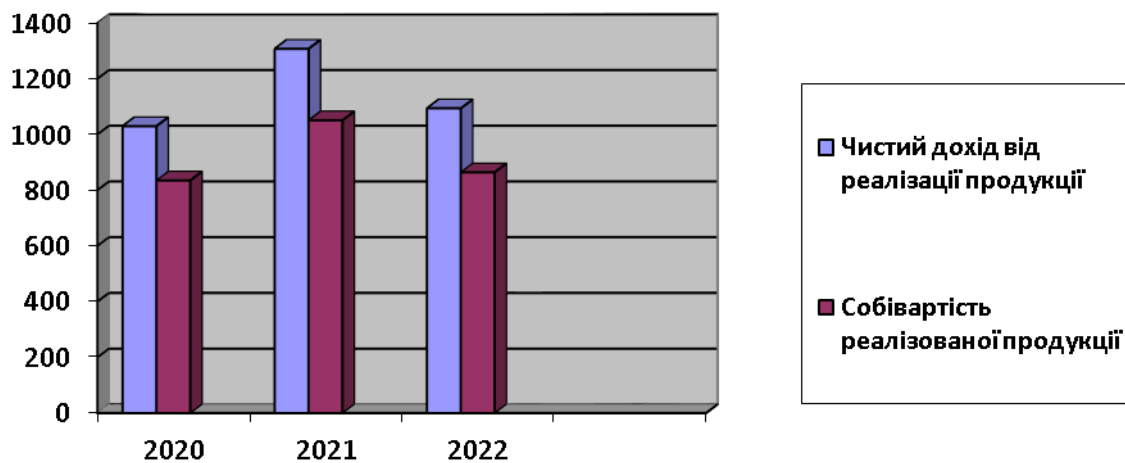

Рис. 2.17. Динаміка зміни чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції у ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 рр.

Тенденцію до зміни валового прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна побачити на рис. 2.18.

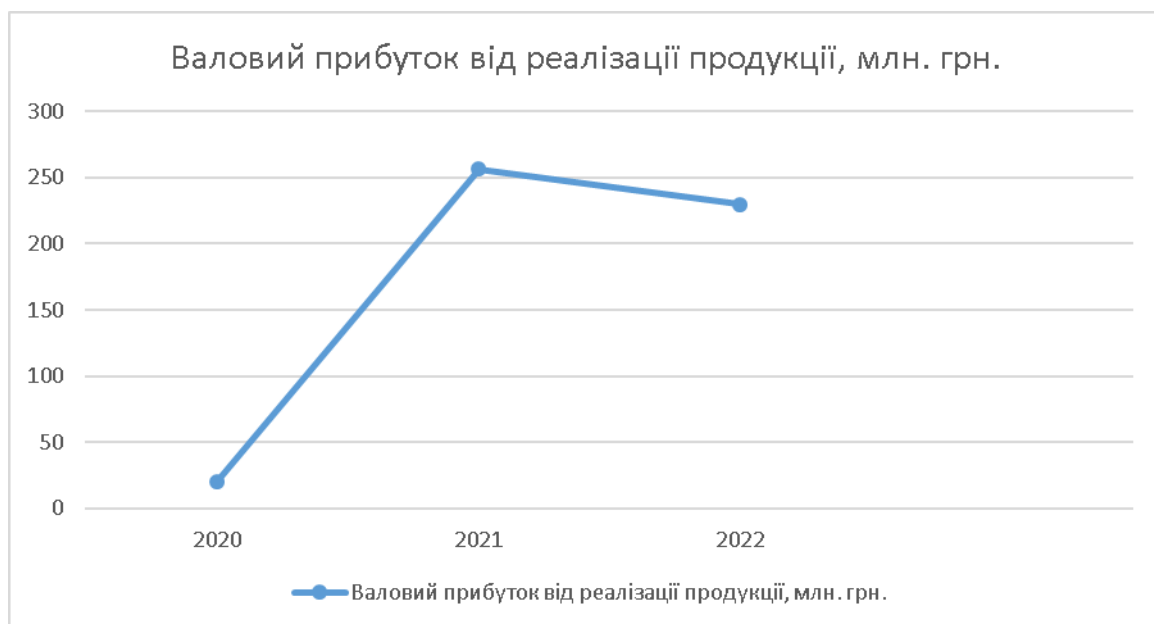

Рис. 2.18. Динаміка зміни валового прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

В таблиці 2.13 наведені показники щодо формування прибутку від реалізації продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.13

Формування прибутку від реалізації продукції

ТОВ «Аптека Гаєвського», млн. грн.

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1)Чистий дохід від реалізації продукції	1 029,89	1 307,59	1 094,06	6,23
2)Собівартість реалізованої продукції	835,03	1 051,23	864,19	3,50
3)Адміністративні витрати	38,74	43,09	43,59	12,52
4)Витрати на збут	149,71	196,27	173,12	15,64
5)Повна собівартість реалізованої продукції	1 023,48	1 290,59	1 080,91	5,61
6)Прибуток від реалізації продукції	6,41	17,00	13,15	105,15

Аналіз даних з таблиці 2.13 показує, що в ТОВ «Аптека Гаєвського» витрачають значні кошти на адміністративні витрати, та їх сума щорічно збільшується за досліджуваний період. Зростання адміністративних витрат протягом 2020-2022 рр. складає 12,52 %.

Ще більші на досліджуваному підприємстві витрати на збут і вони зростають протягом періоду: у 2022 році темп приросту складає 15,64 % від показника 2020 року.

Внаслідок зазначених тенденцій с постерігаємо, що повна собівартість реалізованої продукції у 2022 році збільшується в ТОВ «Аптека Гаєвського» на 5,61 % від рівня показника 2020 року.

Незважаючи на значне зростання окремих груп витрат, прибуток від реалізації продукції має тенденцію до істотного збільшення протягом цих років: рівень прибутку від реалізації збільшився у 2022 році на 105,15 % від рівня показника 2020 року, що сталося внаслідок збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції у ТОВ «Аптека Гаєвського».

Тенденції щодо зміни розглянутих вище показників підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 році можна спостерігати на рис. 2.19.

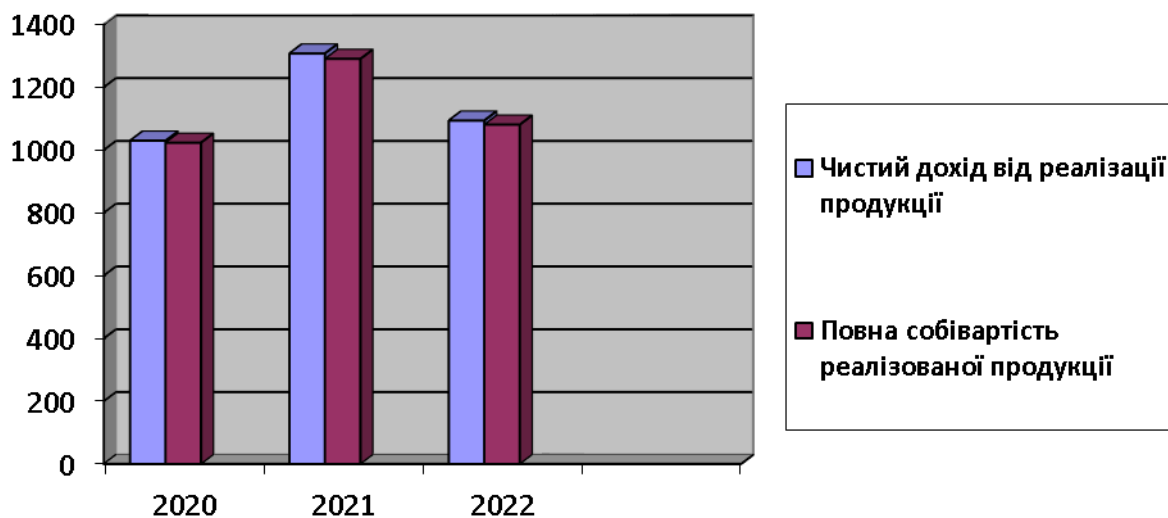

Рис. 2.19. Динаміка чистого доходу від реалізації продукції та собівартості реалізованої продукції ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 рр.

Тенденцію до зміни прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна побачити на рис. 2.20.

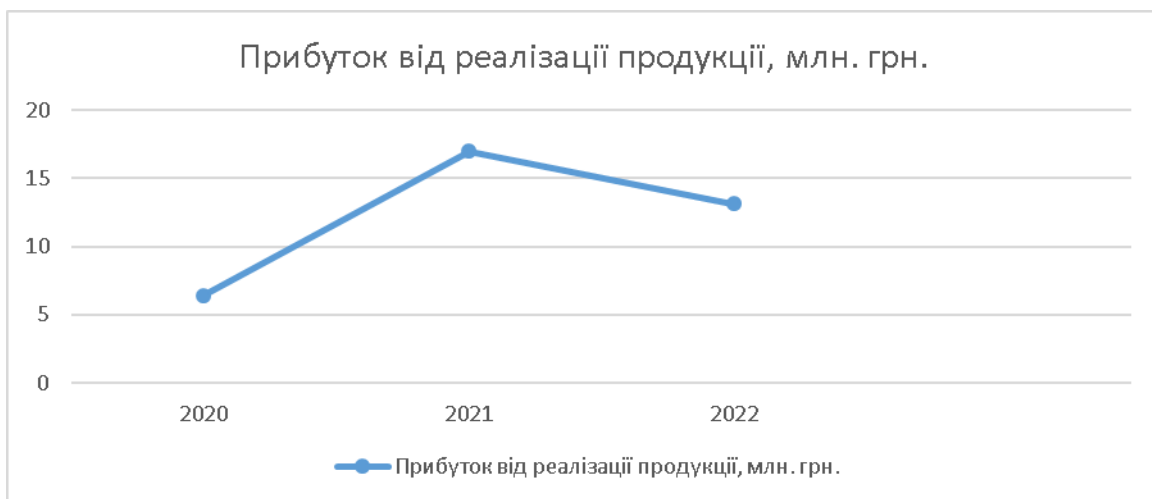

Рис. 2.20. Динаміка зміни прибутку від реалізації продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

В таблиці 2.14 наведені показники формування та динаміку прибутку від операційної діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» за останні роки.

Таблиця 2.14

Прибуток від операційної діяльності в
ТОВ «Аптека Гаєвського» (млн. грн.)

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1) Прибуток від реалізації продукції	6,41	17,00	13,15	105,15
2) Інші операційні доходи	24,26	23,65	18,95	-21,89
3) Інші операційні витрати	2,88	2,93	4,11	42,71
4) Прибуток від операційної діяльності	27,79	37,72	27,99	0,72

Аналіз даних з таблиці 2.14 показує, що протягом періоду нашого спостереження у 2020-2022 рр. спостерігаємо значне зростання прибутку від реалізації продукції у 2021 році та подальше його зниження у 2022 році. Хоча протягом усього періоду відбувається зростання прибутку від реалізації продукції.

Також видно, що відбулось зниження обсягу інших операційних доходів – на 21,89 % та збільшення інших операційних витрат - на 42,71 % у порівнянні з рівнем показника 2020 року.

Тенденції щодо зміни показників інші операційні доходи та витрати в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна бачити на рис. 2.21.

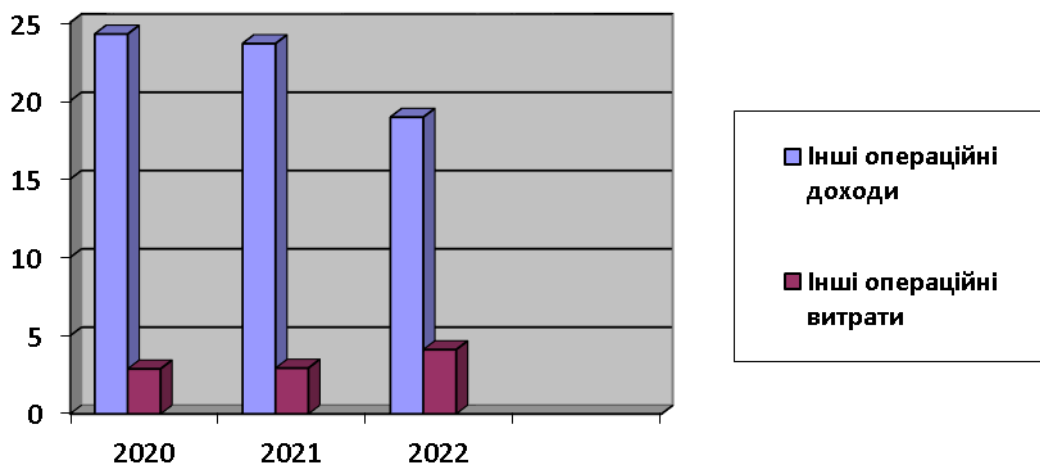

Рис. 2.21. Динаміка інших операційних доходів та витрат ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 р.

Такі тенденції у зміні прибутку від реалізації продукції, інших операційних доходів та витрат безумовно вплинули на зміни прибутку від операційної діяльності. Прибуток від операційної діяльності суттєво збільшився у 2021 році, а у 2022 році знизився у порівнянні із попереднім роком. В цілому за досліджуваний період спостерігається збільшення прибутку від операційної діяльності на 0,72 % в 2022 році по відношенню до рівня показника 2020 року.

Такі тенденції можна спостерігати на рис. 2.22.

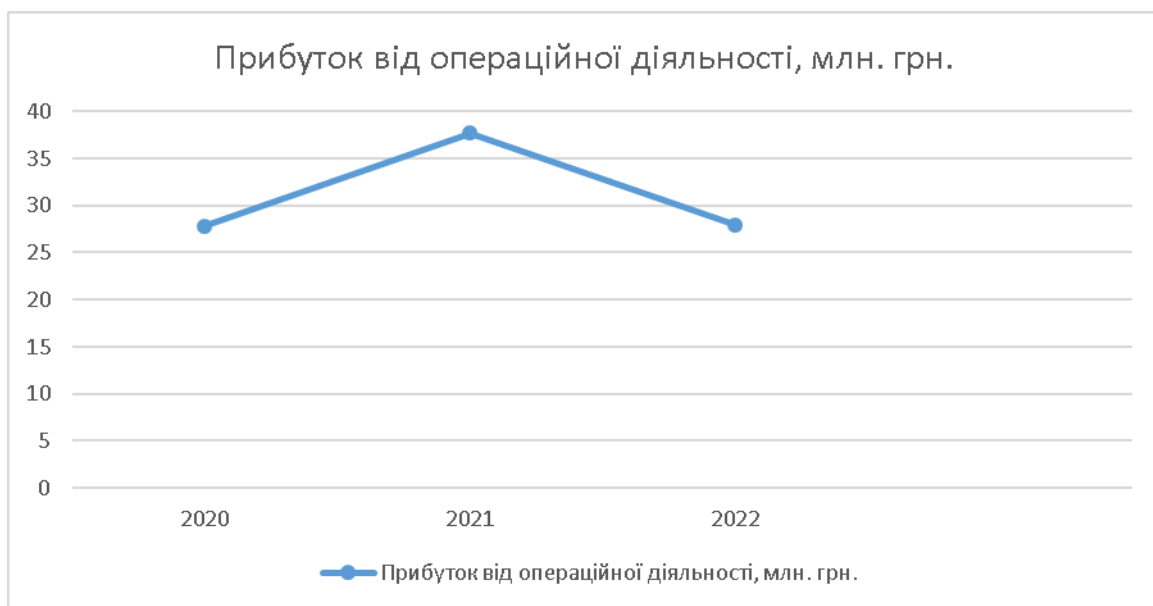

Рис. 2.22. Динаміка операційного прибутку в ТОВ «Аптека Гаєвського».

В таблиці 2.15 наведені дані щодо формування прибутку від фінансової діяльності в ТОВ «Аптека Гаєвського»

Таблиця 2.15

Прибуток від фінансової діяльності в
ТОВ «Аптека Гаєвського» (млн. грн.)

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1)Фінансові доходи	0,143	0,167	0,643	349,65
2)Фінансові витрати	7,440	1,831	0,001	-99,99
3)Прибуток від фінансової діяльності	-7,297	-1,664	0,642	-

Аналіз даних в таблиці 2.15 показує, що протягом досліджуваного періоду спостерігається значне зростання фінансових доходів на 349,65 % у 2022 році та зменшення фінансових витрат на 99,99 % за цей же період. В абсолютному виразі фінансові доходи, на відміну від фінансових витрат у ТОВ «Аптека Гаєвського», дуже незначні у 2020-2022 роках.

Тенденції щодо зміни цих показників в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. можна бачити на рис. 2.23.

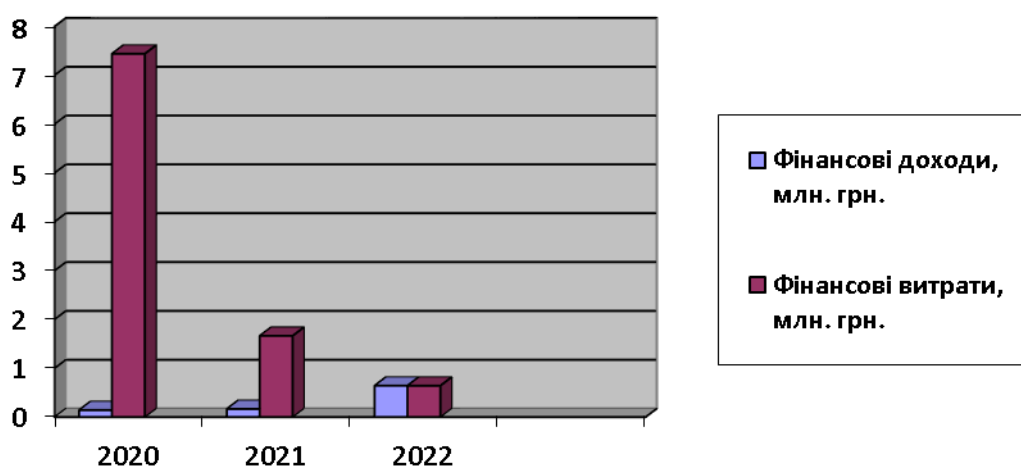

Рис. 2.23. Динаміка фінансових доходів та витрат ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 р.

Також аналіз даних з таблиці 2.15 показує, що прибуток від фінансової діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» практично відсутній за досліджуваний період. Такі тенденції можна спостерігати на рис. 2.24.

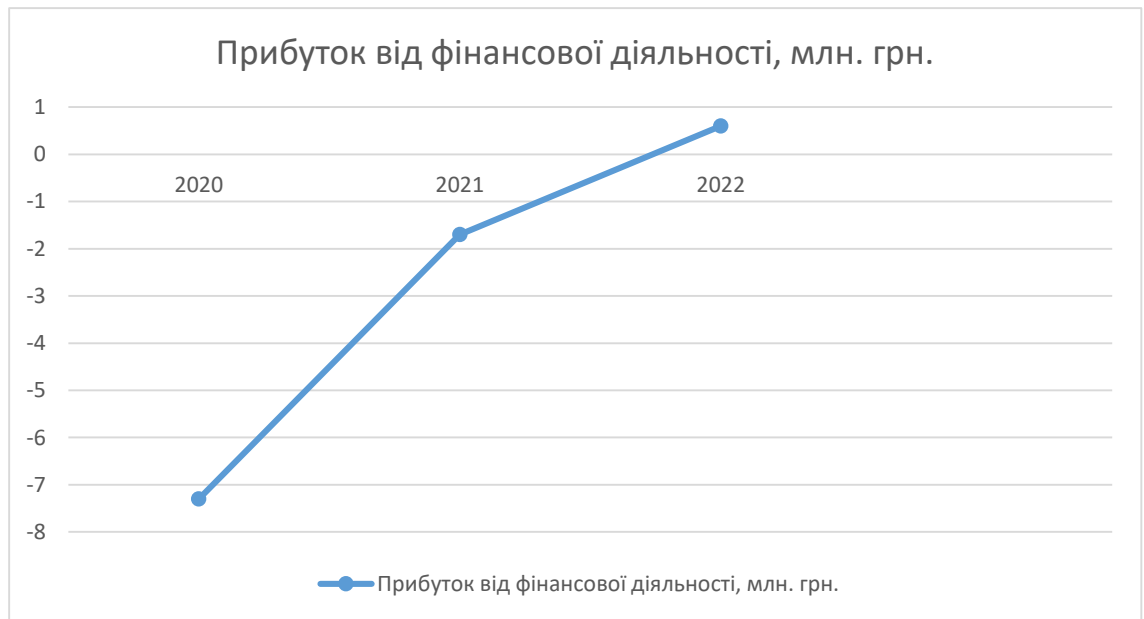

Рис. 2.24. Динаміка прибутку від фінансової діяльності в ТОВ «Аптека Гаєвського».

Проаналізуємо тенденції до змін прибутку від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Аптека Гаєвського» (таблиця 2.16).

Таблиця 2.16

Фінансовий результат до оподаткування в ТОВ «Аптека Гаєвського»,
(млн. грн.)

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
Прибуток від операційної діяльності	27,79	37,72	27,99	0,72
Прибуток/збиток від фінансової діяльності	-7,29	-1,66	0,64	-
Інші доходи (неопераційні)	0,36	0,09	0,05	-86,11
Інші витрати (неопераційні)	0,35	0,08	-	-
Фінансовий результат до оподаткування	20,49	36,07	28,68	39,97

Аналіз даних з таблиці 2.16 свідчить, що разом із зниженням інших неопераційних доходів за період спостереження – на 86,11 %, також спостерігаємо зменшення інших неопераційних витрат, які у 2022 році взагалі відсутні. Однак в абсолютному виразі зазначені види доходів та витрат незначні.

Тенденції щодо зміни розглянутих інших неопераційних доходів та витрат в ТОВ «Аптека Гаєвського» видно на рис. 2.25.

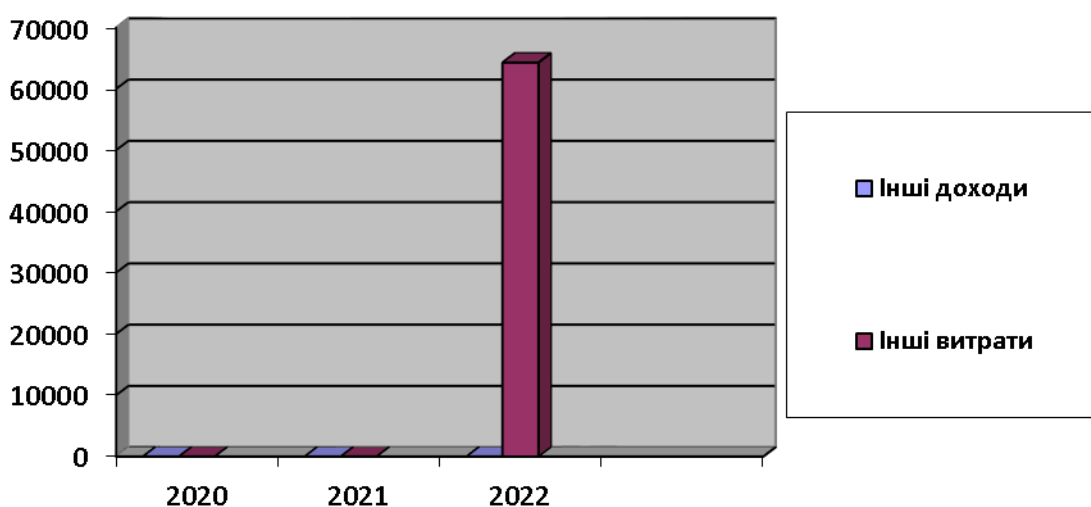

Рис. 2.25. Динаміка інших неопераційних доходів та витрат ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2020-2022 рр.

Аналіз таблиці 2.16 свідчить також, що в 2020-2022 роках ТОВ «Аптека Гаєвського» отримувало прибутки від звичайної діяльності і приріст прибутку становить 39,97 %. Таке положення свідчить про ефективність діяльності досліджуваного підприємства протягом останніх років.

На рис. 2.26 наведено зміни показника прибутку від звичайної діяльності в ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років.

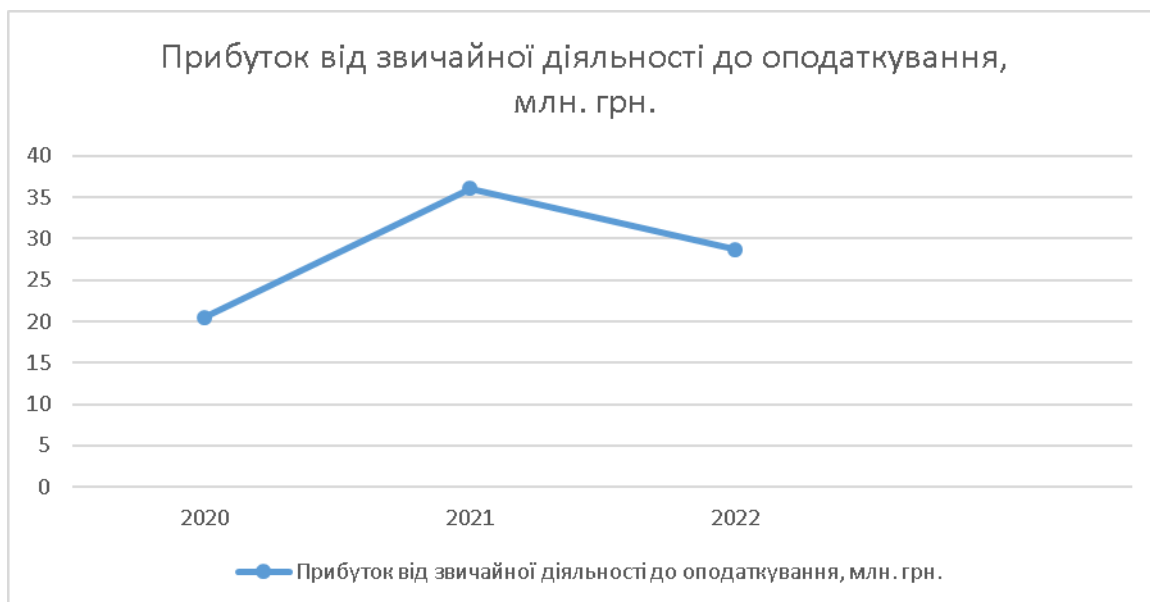

Рис. 2.26. Динаміка прибутку від звичайної діяльності до оподаткування в ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

В рамках наступного етапу аналізу прибутку досліджуваного підприємства зробимо аналіз і порівняння усіх видів прибутку підприємства для з'ясування загальних тенденцій та формування системи заходів спрямованих на покращення діяльності.

В таблиці 2.17 наведені показники фінансових результатів діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського».

Таблиця 2.17

Фінансові результати діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» (млн. грн.)

Показники	2020р	2021р	2022р	Темп приросту 2022р до 2020р, в %
1	3	4	5	6
Прибуток від реалізації продукції	6,41	17,00	13,15	105,15
Прибуток від операційної діяльності	27,79	37,72	27,99	0,72
3) Прибуток від фінансової діяльності	-7,297	-1,664	0,642	-

Продовження табл. 2.17

1	2	3	4	5
Фінансовий результат до оподаткування	20,49	36,07	28,68	39,97
Витрати (дохід) з податку на прибуток	3,69	6,69	5,16	39,84
Чистий прибуток (збиток)	16,81	29,38	23,52	39,92

Аналіз таблиці 2.17 показує, що за 2020-2022 рр. підприємство ТОВ «Аптека Гаєвського» працювало прибутково протягом усього періоду дослідження. Аналіз показує, що підприємство здійснює різні напрямки діяльності та отримує відповідно різні види прибутку.

На рис. 2.27 наведено зміни показника чистого прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років.

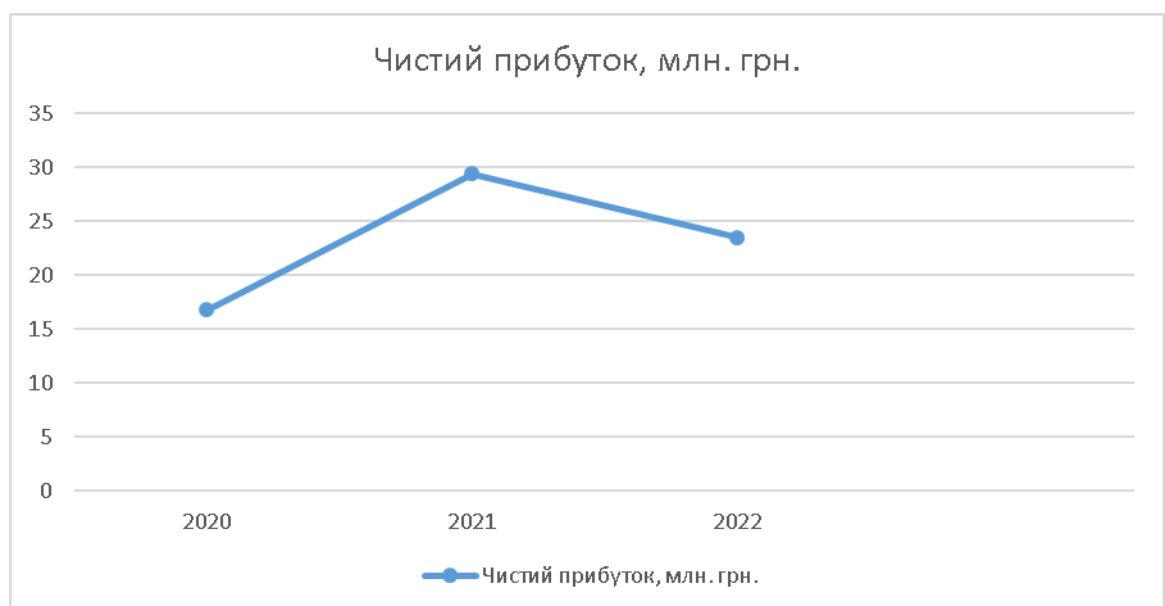

Рис. 2.27. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр.

Динаміка видів прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського» представлена на рис. 2.28.

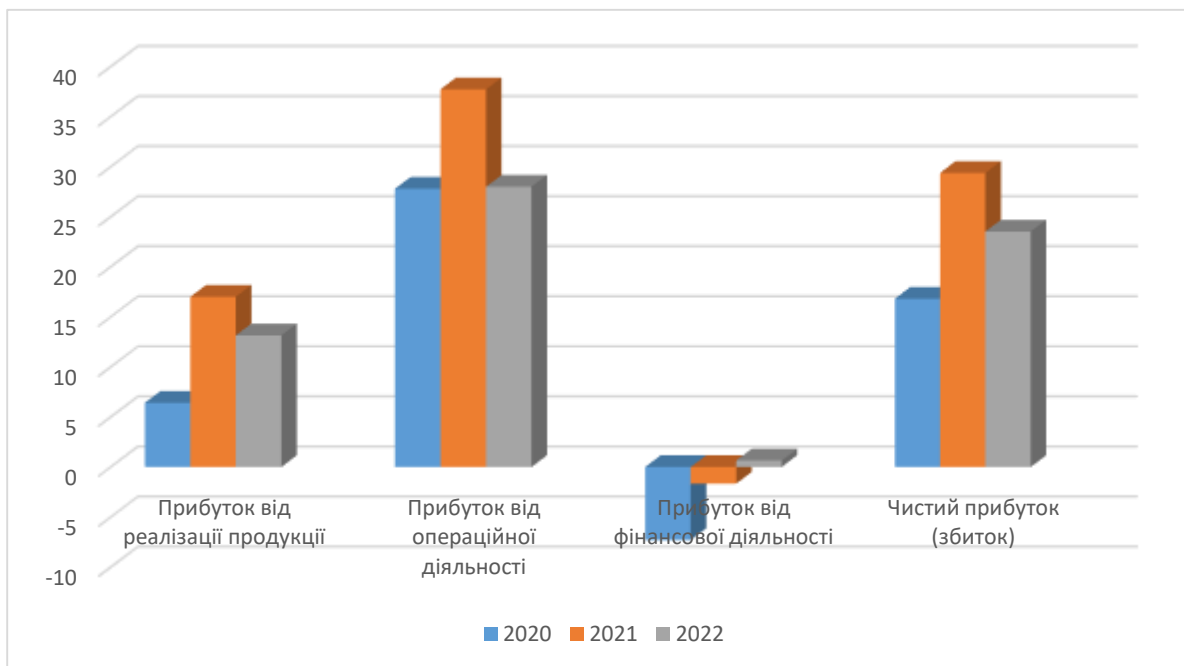

Рис. 2.27. Динаміка видів прибутку в ТОВ «Аптека Гаєвського».

Проведений у 2-му розділі аналіз основних показників діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» та показників прибутку даного підприємства свідчить, що прибуток даного підприємства не має чіткої тенденції до зростання, тому необхідно розробити заходи щодо зростання прибутку на підприємстві.

РОЗДІЛ III. ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «АПТЕКА ГАЄВСЬКОГО»

На основі проведеного у 2-му розділі роботи аналізу можна зробити висновок, що присутня нестабільність діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського». Нами запропоновані наступні заходи щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського».

Захід 1. Посилення ринкових позицій підприємства за рахунок розширення мережі аптек в різних регіонах України

На сьогодні аптеки мережі ТОВ «Аптека Гаєвського» розміщені в Одеській, Миколаївській, Херсонській та Київській області. Проте, зважаючи на необхідність забезпечення населення України лікарськими засобами та участь мережі у державній програмі «Доступні ліки», ми вважаємо, що доцільно розширити мережу аптек ТОВ «Аптека Гаєвського» також на інші регіони, зокрема на Вінницьку область.

За оцінками фахівців даного підприємства в перший рік реалізації заходу можливо прогнозувати збільшення об'єму реалізації підприємства щонайменше на 1 % та за рахунок скорочення умовно-постійних витрат на підприємстві отримати додатковий прибуток. Питома вага умовно-постійних витрат в собівартості реалізованої продукції в 2022 році склала 39,8 % .

Для реалізації запропонованого заходу необхідні капіталовкладення за такими напрямками:

- закупівля комп'ютерів – 120 тис. грн.;
- закупівля автотранспорту – 1150 тис. грн.;

Загальна сума капіталовкладень становить 1 270 тис. грн.

Оренда приміщення загальною площею 120 м².

Вихідні дані для розрахунку прибутку за запропонованим заходом відображені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вихідні дані для розрахунку прибутку

Показники	Од. вим.	Значення показника
1.Капітальні витрати	тис.грн.	1270
2.Кількість працівників	чол.	10
3.Середньомісячна заробітна плата	грн.	14113
4.Єдиний соціальний внесок	%	22
5.Вартість оренди 1 м ²	грн.	50,0

1. Поточні витрати:

- на оренду приміщення:

$$120 \text{ м}^2 * 50,0 \text{ грн} * 12 \text{ місяців} = 72,0 \text{ тис. грн.}$$

- на електроенергію:

$$2200 * 12 = 26,4 \text{ тис. грн.}$$

- витрати на оплату праці робітників:

$$10 * 14113 * 12 = 1\,693,56 \text{ тис.грн.}$$

- витрати на соціальне страхування:

$$1\,693,56 * 0,22 = 372,58 \text{ тис. грн.}$$

- інші поточні витрати:

$$30 * 12 = 360 \text{ (тис. грн.)}$$

Всього поточних витрат:

$$72,0 + 26,4 + 1\,693,56 + 372,58 + 360 = 2\,524,54 \text{ тис. грн.} = 2,52 \text{ млн. грн.}$$

2. Очікувані доходи. Аналіз діяльності подібних філій дозволяє прогнозувати збільшення доходу на 1 %:

Розрахунок приросту прибутку підприємства від реалізації даного заходу на основі економії умовно-постійних витрат включає такі етапи:

1) Витрати на реалізацію продукції в базисному 2022 році становлять 1 080,91 млн. грн. (повна собівартість реалізованої продукції):

$$\text{Витр. баз.} = \text{Повна собіварт. РП} \quad (2.1)$$

2) Обсяг змінних витрат в баз. 2022 році:

$$\text{Витр. змінні баз.} = \text{Собіварт. Баз.} - \text{Витр. пост. баз.} \quad (3.2)$$

$$\text{Витрати змінні баз.} = 1\,080,91 - 39,8 \% * 1\,080,91 / 100 =$$

$$1\,080,91 - 430,20 = 650,71 \text{ (млн. грн.)}$$

2) Обсяг постійних витрат в баз. у 2022 році:

$$\text{Витрати пост. план.} = \text{Витрати пост. баз.} = 430,20 \text{ (млн. грн.)} \quad (3.3)$$

3)Обсяг змінних витрат в плановому році:

$$\text{Витрати змінні план.} = \text{витрати змінні баз.} * \text{темп росту} / 100 \quad (3.4)$$

$$\text{Витрати змінні план.} = 650,71 * 1,01 = 657,22 \text{ (млн. грн.)}$$

4)Собівартість продукції в плановому році:

С-ть план. = витрати постійні план. + витрати змінні план. (3.5)

С-ть план. = 430,20 + 657,22 = 1 087,42 (млн.грн.)

5)Обсяг реалізованої продукції в плановому році:

Обсяг РПпл = Обсяг РП баз. * темп росту/ 100 (3.6)

Обсяг РП план = 1 094,06 * 1,01 = 1 105,00 (млн.грн.)

6) Прибуток базовий:

Приб.баз. = 13,15 (млн. грн.)

7)Прибуток плановий:

Приб. пл. = Обсяг РП план. – С-ть РП план. (3.8)

Ппл. = 1 105,00 - 1 087,42 = 17,58 (млн. грн.)

8) Приріст прибутку:

$\Delta \text{Приб.} = \text{Приб. план.} - \text{Приб. баз.}$
(3.9)

$\Delta \text{Пприб.} = 17,58 - 13,15 = 4,43$ (млн. грн.)

Сума приросту прибутку від економії умовно-постійних витрат складе 4,43 млн. грн.

Загальний приріст прибутку з врахуванням приросту поточних витрат складає:

$$\Delta \text{Пприб. заг.} = \Delta \text{Пприб.} - \text{приріст поточ. витрат}$$

$$\Delta \text{Пприб. заг.} = 4,43 - 2,52 = 1,91 \text{ (млн. грн.)}$$

3. Річний економічний ефект від реалізації даного заходу становить:

$$E_{\text{річ.}} = \Delta \text{П} - E_{\text{н}} \times \Delta \text{К} \quad (3.10)$$

$$E_{\text{річ.}} = 1,91 - 0,15 \times 1,27 = 1,91 - 0,19 = 1,72 \text{ (млн. грн.)}$$

4. Термін окупності додаткових капіталовкладень становить:

$$T = \Delta \text{К} / \Delta \text{П}$$

$$T = 1,27 / 1,91 = 0,7 \text{ (років)}$$

Розширення мережі ТОВ «Аптека Гаєвського» та збільшення обсягу реалізації послуг приведе до приросту прибутку в сумі 1,27 млн.грн. Розрахований термін окупності додаткових капітальних вкладень, необхідних для реалізації заходу, складе менше року.

Захід 2. Скорочення витрат на збут продукції підприємства за рахунок просування в соціальних мережах та на online-платформах

Аналіз діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» за 2020-2022 рр. показав, що досліджуване підприємство протягом зазначеного періоду значно збільшило витрати на збут: з 149,71 млн. грн. в 2020 році до 173,12 млн. грн. в 2022 році

(приріст складає 15,64 %). Це позитивно характеризує менеджмент досліджуваного підприємства та орієнтованість на просування продукції на ринку.

Однак сьогодні існують менш витратні сучасні напрямки реклами та просування на ринку. Пропонуємо основний акцен зробити на просуванні в соціальних мережах (нп, Facebook, Instagram, Tik Tok) та реалізації продукції на онлайн платформах. За оцінками фахівців підприємства такий захід дозволить скоротити витрати на збут на 1 %.

Економія собівартості (приріст прибутку) складе:

$$\Delta C = \text{Витрати на збут} - (\text{Витрати на збут} - 1 \%) =$$

$$173,12 - 173,12 * (100 \% - 1 \%) = 173,12 - 171,39 = 1,73 \text{ (млн. грн.)}$$

Також сьогодні популярним трендом є розміщення реклами різних виробників на майданчиках аптек. Пропонуємо активізувати роботу за даним заходом з можливістю просування продукції підприємств-партнерів за такими напрямками:

- реклама на стійках аптек біля касових апаратів;
- реклама на підлозі в аптеках мережі;
- реклама на фірмових стендах та стелажах;
- реклама на касових стрічках, фірмових пакетах;
- реклама на вікнах та вітражах аптек;
- реклама всередині торгових приміщень;
- проведення рекламних акцій у торгових залах аптечної мережі;
- спільні рекламні заходи.

Приріст прибутку за такими заходами має прогнозне значення від фахівців ТОВ «Аптека Гаєвського» на рівні 600 тис. грн. на рік в цілому для усіх аптек аптечної мережі.

Сума приросту прибутку в цілому за запропонованим заходом складе :

$$\Delta\Pi = 1,73 + 0,6 = 2,33 \text{ (млн. грн.)}$$

Розширення напрямків просування продукції мережі ТОВ «Аптека Гаєвського» та збільшення обсягу реалізації за рахунок надання рекламних послуг приведе до приросту прибутку в сумі 2,33 млн.грн.

Загальна економічна ефективність запропонованих заходів відображена в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Економічна ефективність заходів, спрямованих на збільшення прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського»

Захід	Приріст прибутку, млн. грн.
1.Посилення ринкових позицій підприємства за рахунок розширення мережі аптек в різних регіонах України	1,27
2. Скорочення витрат на збут продукції підприємства за рахунок просування в соціальних мережах та на online-платформах	2,33
Усього:	3,6

Суммарний приріст прибутку становить 3,6 млн. грн. Розроблені заходи спрямовані на економію витрат ТОВ «Аптека Гаєвського», переорієнтацію підприємства відповідно до сучасних трендів та на зростання обсягу прибутку підприємства.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі були досліджені питання щодо збільшення обсягу прибутку підприємства. В теоретичній частині роботи, в першому розділі «Прибуток та його значення для підприємств» розглянуто визначення категорії «прибуток» відповідно до досліджень науковців, визначено роль прибутку підприємства в сьогоденні та в контексті стратегічного розвитку, окреслені основні функції прибутку підприємства, надана класифікація факторів, які впливають на рівень прибутку підприємства.

В другому розділі кваліфікаційної роботи «Динаміка прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського» розглянуто характеристику досліджуваного підприємства; напрямки його діяльності; динаміку основних показників діяльності; зроблений аналіз прибутку підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» в динаміці останніх років.

Аналіз показав, що обсяги реалізованої продукції в ТОВ «Аптека Гаєвського» збільшились в 2022 році в порівнянні з 2022 роком на 6,23 %. Аналогічно збільшується повна собівартість реалізованої продукції на 5,61 %.

Внаслідок перевищення темпів зростання обсягів реалізованої продукції над темпами росту собівартості реалізованої продукції спостерігається зниження витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,6 %: з 0,994 грн. в 2020 році до 0,988 грн. в 2022 році. Разом з тим варто відмітити, що рівень витрат залишається дуже високим протягом усього періоду нашого дослідження і наближається фактично до критичного значення, що загрожує збитковістю діяльності ТОВ «Аптека Гаєвського» в найближчій перспективі.

Чисельність працівників досліджуваного підприємства збільшується на протязі усього періоду дослідження на 16,09 %: з 460 чол. у 2020 році до 534 чол. у 2022 році. Аналіз також свідчить, що в ТОВ «Аптека Гаєвського» у 2022 році продуктивність праці знижується на 8,48 % в порівнянні з показником 2020 року. Такі результати стосовно продуктивності праці є наслідком

перевищення темпів росту чисельності персоналу підприємства у порівнянні із темпами збільшення обсягів реалізації продукції.

Середньорічна вартість основних засобів має тенденцію до зростання в 2022 році в порівнянні з показником 2022 року (збільшення становить 13,49 %). Показник фондівдачі має негативну тенденцію до зменшення і у 2022 році в порівнянні з показником 2022 року фондівдача зменшилась на 6,4 %.

Показник прибутку від реалізації продукції підприємства ТОВ «Аптека Гаєвського» протягом досліджуваного періоду суттєво збільшується і у 2022 році приріст прибутку від реалізації складає 105,15 % від аналогічного показника 2020 року.

Аналіз дає можливість зробити висновки, що основні техніко-економічні показники ТОВ «Аптека Гаєвського» протягом досліджуваного періоду (2020-2022 рр.) мають в цілому позитивні тенденції до змін.

В ТОВ «Аптека Гаєвського» витрачають значні кошти на адміністративні витрати, та їх сума щорічно збільшується за досліджуваний період. Зростання адміністративних витрат протягом 2020-2022 рр. складає 12,52 %.

Ще більші на досліджуваному підприємстві витрати на збут і вони зростають протягом періоду: у 2022 році темп приросту складає 15,64 % від показника 2020 року. Внаслідок зазначених тенденцій спостерігаємо, що повна собівартість реалізованої продукції у 2022 році збільшується в ТОВ «Аптека Гаєвського» на 5,61 % від рівня показника 2020 року.

Незважаючи на значне зростання окремих груп витрат, прибуток від реалізації продукції має тенденцію до істотного збільшення протягом цих років: рівень прибутку від реалізації збільшився у 2022 році на 105,15 % від рівня показника 2020 року, що сталося внаслідок збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції у ТОВ «Аптека Гаєвського».

Відбулось зниження обсягу інших операційних доходів – на 21,89 % та збільшення інших операційних витрат - на 42,71 % у порівнянні з рівнем показника 2020 року. Прибуток від операційної діяльності суттєво збільшився у 2021 році, а у 2022 році знизився у порівнянні із попереднім роком. В цілому за

досліджуваний період спостерігається збільшення прибутку від операційної діяльності на 0,72 % в 2022 році по відношенню до рівня показника 2020 року.

Протягом 2020-2022 рр. підприємство ТОВ «Аптека Гаєвського» працювало прибутково протягом усього періоду дослідження. Аналіз показує, що підприємство здійснює різні напрямки діяльності та отримує різні види прибутку.

В третій частині роботи запропоновані заходи спрямовані на збільшення обсягу прибутку ТОВ «Аптека Гаєвського» та розраховані показник и економічної ефективності від їх впровадження:

1. Посилення ринкових позицій підприємства за рахунок розширення мережі аптек в різних регіонах України.
2. Скорочення витрат на збут продукції підприємства за рахунок просування в соціальних мережах та на online-платформах.

Сумарний приріст прибутку становить 3,6 млн. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 року № 73.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. К.: «Ника-Центр», 2007. 768 с.
4. Бершадська І. І., Тульчинська С. О. Методи управління прибутком підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. №20. С.181–188.
5. Богацька Н.М. Прибуток підприємства: його роль, формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. № 9, 2019. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7253> (дата звернення 18.01. 2024).
6. Богацька Н.М., Кузьменко М.М. Прибуток підприємства як рушійна сила функціонування ринкової економіки. *Вісник ХНУ*. № 2, 2018. С.102-105.
7. Богацька Н. М., Кричевська О. А. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства. *Молодий вчений*. 2016. №12. С. 655-658.
8. Вахович І.М., Волинчук Ю.В. До питання управління фінансово-економічними результатами підприємства. *Економічний форум*. № 3. 2015. С. 275–279.
9. Гаватюк Л.С., Дармограй Н.В., Хімійчук Г.М. Прибутковість українських підприємств: реалії сьогодення. *Молодий вчений*. № 1 (28). 2016. С. 40–43.
10. Духновська Л. М., Павлов В. С. Прибутковість підприємства: сутність та ефективність управління. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 17, частина 1. 2018. С. 100-102.

11. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка та суспільство*. № 3. 2016. С. 189–192.
12. Каминський П.Д. Прибуток та рентабельність як показники ефективності діяльності підприємства. *Вісник Донецького університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*. 2016. №1.64. С.160–167.
13. Майборода О. Є., Сукрушева Г. О. , Куліш Є. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». *Економіка і суспільство*. 2017. №10. С. 310–313.
14. Мардус Н.Ю., Корсунова К.Ю. Теоретичні і методичні підходи до визначення фінансового результату в обліку і аудиті. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 8. 2016. С. 873–875.
15. Мурашко А. В., Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві. *Науковий вісник УМО «Економіка та управління»*. № 1. 2016. С. 112-114.
16. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. *Молодий вчений*. 2017. №2 (42). С.299–303.
17. Павлишенко М. М., Сивуля Л. А. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці. *Науковий вісник*. 2007. С.172–174. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2007/17_4/172_Pawlyszenko_17_4.pdf (дата звернення 14.01. 2024).
18. Павлюк І. О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 1. С. 84-88.
19. Патарідзе-Вишинська М.В. Прибуток підприємств: види, роль та функції. *Економіка. Управління. Інновації*. № 1. 2010. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/zmist.html (дата звернення 14.01. 2024р.)

20. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 2. С. 25–37.
21. Гайбура Ю.А., Загнітко Л.А. Прибутковість підприємства: поняття, фактори, резерви. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент. 2017. №24 (2). С. 99–104.
22. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю. Фактори впливу на формування прибутку підприємств. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*, №14. 2019. С. 81–86.
23. Добровольська О.В., Терещенко В.О. Резерви підвищення прибутковості підприємства в умовах ринку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. Випуск 2. С. 194-197.
24. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Тернопіль, 2010. 20 с.
25. Кудренко Н. В., Маслюченко Д. І. Формування та розподіл прибутку. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Вип. 20. 2017. С. 182–185.
26. Мелень О.В., Холондач Ю.Ю. Актуальні питання прибутковості підприємства та шляхи її збільшення. *Вісник Нац. техн.ун. «ХПІ»*. Темат. вип. «Технічний прогрес і ефективність виробництва». № 25 (1134). 2015. С. 123–126.
27. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976> (дата звернення 14. 01. 2024).
28. Кодацкий В.А. Затраты и прибыль. *Экономист*. К. №7. 1999. С. 77-83.
29. Жадько К.С., Котенко В.С. Теоретико-методичні підходи до формування прибутку підприємства і шляхів його збільшення. *Молодий вчений*. № 10(37). 2016. С. 373-376.

30. Жадько К. С. Управління прибутком суб'єкта підприємницької діяльності: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «економіко-правові та управлінські аспекти розвитку суспільства: молодіжний погляд». 2019. С. 58–60.

31. Янковий О. Г., Г.В. Кошельок. Фактори формування прибутку підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр.* Одеський держ. екон. ун-т. Одеса. Вип. 43 (3). 2011. С. 298-305.

32. Астринский Д. Экономический анализ финансового положения предприятия. *Экономист*. № 12. 2000. С. 53-59.

33. Джеджула В. В. Визначення резервів збільшення прибутку від енергозберігаючих заходів. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. 2012. Вип. 11. Ч. 2. С. 198-200.

34. Єпіфанова І. Ю., Гуменюк В. С. Фактори зростання прибутку підприємства. *Молодий вчений*. 2016. № 7. С. 46-49.

35. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця : ВНТУ, 2017. 143 с.

36. Офіційний сайт ТОВ «Аптека Гаєвського». URL: <https://apteka-gaevskogo.com.ua/ua/> (дата звернення 28.04.2024).

37. URL: <https://smarttender.biz/blog/view/biznes-shcho-maye-pratsyuvati-za-bud-yakih-umov-yak-apteka-gayevskogo-rozvivaye-svoyu-merezhu-ta-chim-u-tsomu-yyi-dopomagaye-derzhava/> (дата звернення 12.05.2024).

38. URL: <https://opendatabot.ua/c/21032062> (дата звернення 15.05.2024).